

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ డిసంబరు నెల 12-వ తేది మంగళవారము (No. 212

నంపుటము ౯

కుండుభినామభంపత్నరము, మార్గశిరమాస బహుళ నవమి ౯.

(సంచిక ౨౦౨

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలుమందులవలన మోసముగలుగను. కంచభావచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను వెలసినవి

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

మంచితరుణము! ఆంధ్రపత్రిక త్వరపడుడు!!

ఉగాది సంచికలు

(1911 నెంబరు 1921 వరకు)

1-కి అ. 0-6-0 చొప్పున కొలది ప్రతులు మాత్రము

మా యేజంట్లవద్ద దొరుకును

తిరుగా అచ్చపడనేరవు

పోష్టఖర్చులు లేవు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

శ్యామానుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాండ్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు వ్యాధ్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి పైజా ౧౦౦ పేజీలు: నెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

మా ప్రదర్శనగదికి ఒకసారి

దయచేయుడు! (3)

ప్రస్తుత నాగరికమునకు తగిన మొదటిరకం పెండింగ్ను చెంబులు, గిన్నెలు, తట్టెలు, కంచములు, బహుమతికొనుటకు తగిన సామానులు, దొప్పలు మహాత్మాగాంధీ, తిలక్, చక్రముగల పతకములు మున్నగు వివిధ అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. చొక్కపుపెండి, బంగా గుట్ట పూచీగానుండును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి అండుకంపెనీ నగలరత్నాలు, నైవాజాబురోడ్డు మదరాసు.

శ్రీకృష్ణతత్వభారము

బందరు నోబిల్ కళాశాల ప్రొఫెసరుగా వైన శ్రీకృష్ణమూలన ముత్తరాజు సుబ్బారావు పంతులు (M. A.) గారిచే రచించబడిన నాటకము.

క్రయం 1-0-0 పోస్టేజితో. కొద్ది ప్రమాణ మాత్రమే నిలవయున్నది. వ్యాపారస్థులకు భారతమైనది మహా యత్న బడును. యం. వి. రమణ అందు కోరి, నెల్లూరు

గొప్పభక్తభర! జాతకరత్నము

PART I

జన్మనామకము పుట్టిన తేదీ నేల మున్నగువిషయములను గల త్వర ఫలితములను శ్యామలకు రీడింగ్తో చూచు మున్నగు త్వరములకైనను జ్యోతిషమున సహాయము అక్కరలేదు. తేదీలో తమంతట తాము ప్రాసంగికములు. భవము, మరణము, అత్యంత రాశ్యములు మున్నగు జ్యోతిషములలో మోసాబాళి కమలన మిత్ర ప్రాసంగికము. ఇది ముందు జ్యోతిషము. దీని నెల రూ 2-0-0, నెల్లూరు ముద్రాగారా కోమలములముద్రితమై నెలయువో జాతకములకు సహాయముగా పంపబడును.

(164) గ్రేట్ యండియన్ జ్యోతిషశాస్త్రము,

భరతకోట, భరతముద్రితము

తామర తైలము - తామర, తిట్ట, గజ్జికి మంచిది

రాజరాజే గురుగల తామర తైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

స్టామ్ ఫోర్డు విండిమరలు

సామాన్యమైనది, కొద్దివృత్తముతోనే పనిచేయును.

కొద్దివృత్తము మాత్రమే చాలును, ఉపయోగించుట చాల సులభము.

వేడియొండదు లేక శబ్దము లేదు, తిరుగళ్లను సులభముగా బాగుచేయవచ్చును.

ఉపయోగించబడిన జాగా లన్నిటిలోను తృప్తి కలుగ జేసినది.

ఆముల్ ఎంజను, స్టీము ఎంజను, ఎలక్ట్రిక్ మోటారు లేక లైను పాపు విజ్జిలో దేనితో నైనను నడుపవచ్చును.

క్రాంత తిరుగళ్లు ప్లాకులో నున్నవి.

పొట్టును, లోనిభాగమును బాగుగా విసరి మెత్తని పిండిని విసరును.

హిందూదేశమందు అంతటను, ఇంగ్లాండు దేశము లోను వేనకు వేలు ఉపయోగించబడుచున్నవి.

Marshall, Sons & Co., India, Ltd.
Engineers.

9, Second Line Beach, MADRAS.

and at

CALCUTTA, BOMBAY, LAHORE,
BEZWADA, & TANJORE.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచారి గార్లు

జీవామృతము

హిందూదేశమందలి ఆయుర్వేద మూలకలతోడను మూలకలతోడను లోహములతోడను తయారు చేయబడిన జీవము దివ్యామృతము.

దివ్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘతీయమైనది. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువుకు బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనోగులకు, నరముల నుండు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది. చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అగ్నిము, మలబద్ధము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును బోగొట్టి, నోటికి మంచిరుచిని ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగించునట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును కీర్తక క్షేమింపి చనిచేయును. కాగలకు సర్వకాలములయందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సంజ్ఞాము లేదు. యియ్యది కేవలము ఆయుర్వేదములైన పిషకులచే తయారుచేయబడిన దివ్యామృతము. క్రయము 6 ఆవున్నుల బుడ్డి 1-కి రూ. 4-0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజీ వగైరాలు వేరుగా నిర్ణయింప. మా మందుల బాపితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. యువైద్యశాల, నెం. 41 ఆచారప్పవీధి, మద్రాసు. తంజిల్లడన్:-పండిట్, మదరాసు.

కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

సిన్నలు మొదలు పయనైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

550-800 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి గుణమిచ్చినవి.

లక్ష్మీ సరిహంజీవ్య సోమవారచేట, కూర్మజిల్లా.

2. మలేరియా జ్వరమునకు మీ కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనవి. మరల డబ్బుబుడ్డను పంపజోరడన.

బాలరామచార్య, శివసాదాన, చిత్తూరు జైల్ గౌను.

3. మలేరియా జ్వరమునకు మీ కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు శబ్దములకు మిక్కిలి ఉపయోగించినవి. 6 బుడ్డు వెంటనే పంపజోరడన.

ఎన్. అచ్చయ్య, మూలమాపురు కిత్తిగనపాళ్ళి, తెంగుకురు.

4. మలేరియా జ్వరమునకు మీ కోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు విద్యార్థులకు, శ్వాసవాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వారు, పిల్లలకు మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి పాలిటికి సులభము.

20 దినములకు సరిపోవు బొషధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

ప్రాంతి ఆశీసు, నెం 381 లంబుకెట్టిపిడి మద్రాసు. వి. పి. ఆర్ద్రుని మద్రాసునుండి పంపబడవు.

వాశపు వెంకటాచల పండితులు శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల మైసూరు. (1)

801-594

బొంబాయి శాసనసభ

నేటికి న చ ర్య

డిసెంబరు 9:-118, 119 క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్ క్రింద నిందితులగు వారలను తొలగించుటకు లెండు నోట్సులును నుండగల వదలియు, స్పెషల్ సెషన్సులను నున్నంత కాలము శ్వాసవాదులు పీటరులును నుండ ననర్హులైయు, రెండు సవరణలు స్థానిక స్వపరిపాలనాసవరణలుబిల్లును డి. జి. జింబుబుడెను. ప్రమాదికరులగు ధూర్తులపై ప్రయోగింపబడకలసిన యానెక్టును ప్రస్తుతము శ్వాసాధికారాలచే సామ్యముగల మానసియులమీదను ప్రయోగింపబడుచున్న వనియు, ఆసవరణ సంగీకరించుట యపాయకరమనియు శ్వాసవాదులగు శబ్దములు ప్రతికూలముగ నుపన్యసింపిరి. మొదటి సభా సభాసభాసభాసభా సోడిటీయెను. రెండవసవరణ ఆమోదింపబడెను. ఇంక ను కొన్ని సవరణలపై చర్చ జరిగిన తరువాత సభ ఆగిపోయెను. తిరిగి సోమవారము గుండును.

"రెడ్ క్రాస్" వారము

గార్నరుగారు ప్రారంభించిరి

బొంబాయి, డిసెంబరు 9:-బొంబాయియందు "రెడ్ క్రాస్" వారము మహావైభవముగ ప్రారంభింపబడెను. ప్రారంభోత్సవము గార్నరుగారు సరిపెరి. "రెడ్ క్రాస్" మైదాన మం తయు "రెడ్ క్రాస్"లచేతను, విచిత్రములగు పుష్పములతోను అలంకరింపబడినవి. పూజవిధములగు వస్తువులు అమృతమున్న యవి. ఎచ్చట చూచిన రాత్రి దీపాళియయ్య మై చూపట్టును. దూరకేశములనుండి గూడ బసుల నేకమంది వేడుక తిలకించుటకై వచ్చుచున్నారు.

చార్లసు డబ్లియు. బ్లెఫ్ గారు

బర్దవాను ఆస్పత్రిలో చనిపోయిరి

బర్దవాన్, డిసెంబరు 10:-ప్రపంచమునంతయు పాద చారియై తిరుగవలయునని సింగపూరినుండి మే 20 వ తారీఖున బయలుదేరి 2 రోజులునకు చార్లసు డబ్లియు. బ్లెఫ్ గారు వచ్చి యుండిరి. నిన్నటిరాత్రి బర్దవాన్ ప్రాంతము ఆస్పత్రిలో గారు పరత్యాగము లైరి.

కలకత్తా వార్తలు

గార్నరుగారి రాక

డిసెంబరు 9:-నేటియందు ముఖ్య భరణపురమునుండి గవర్నరుగారు కలకత్తాకు వచ్చిరి.

నగరజనాలోగ్యము

డిసెంబరు రెండవ తేదీతో సంవత్సరము వారమున 458 మరణములు జరిగినవి. 14 మరణములు స్త్రీలకుండుటవలనను, 14 ఇన్ఫాన్యమెంబావలగు 3 తిగన.

ప్రభుత్వభవనవార్తలు

డిసెంబరు 10:-975 ఏకప్రక్క ఆధికారి వెబ్ బాస్ గారు, బర్మి యేటనుదంతులును వైస్రాయి గారిభవనమున వారితో విం దారగించిరి.

వైస్రాయిగారు సైనికకాభాకాశ్చర్యగారితో రోషినా రాక్షబ్బు ప్రారంభోత్సవము జరపబోయియుండిరి. అచ్చట క్లబ్బు ప్రాంతములందు క్రికెటు ఆటలనూడ వారు తిలకించిరి.

ఇంచిత్రు దంపతులతో శుభావస్థాము వైస్రాయిగారు వారిసతిమణి యు ఉపాహారము లైరి.

సర్ థానును సి. ఆటగాయను, ఆలెగొండరు ముక్ర గారును వైస్రాయిగారిభవనమున వైస్రాయిగారితో విందార గించిరి.

వైస్రాయిగారు పొట్టుగుండా కలకత్తాకు పయనమైపో యిరి. కలకత్తాకు మరల వచ్చినతరువాత సామ్రాజ్య గౌరవాధ్య మొకవిందు చేయనున్నారు.

రాయ్ రాధాచరణచౌల్ బహదూర్ గారు

కీర్తిశేషు లైరి

కలకత్తా, డిసెంబరు 9:-నేటియందు రాయ్ రాధాచరణచౌలుగారు 57 సంవత్సరముల వయసున పరలోకము లైరి. హిందూ పేటియటు పుత్రికను ప్రాంతించి వార్తా పుత్రికా కితామముడని పేరెన్నిక గాంచిన శ్వాసవాదసోగారి కు మాతలు పిరు. 24 సంవత్సరములు పిరు కలకత్తా గవనాలక సభ్యులుగా నుండిరి. ఇంకను ఇతర గౌరవనీయులు లగు సంఘ ములందు సభ్యులుగా నుండి గత ఎన్నికలందు శాసనసభకు గూడ నెన్నుకొనబడి యుండిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ

శ్రీరామానుజాలవారి బ్రహ్మసూత్ర భాష్యముకు సరియైన చక్కని తెనుగున

కావ్యరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న, వేదాంతరత్న వాచస్పతిశ్రీమాణి. కందాడె. శేషచార్యులవారిచే రచియింపబడినది.

మొదటివాల్సము (ప్రథమాధ్యాయంతము) 8-0-0.

రెండవ వాల్సము (ద్వితీయ, తృతీయ, చతుర్థాధ్యాయములు) 8-0-0.

తెనిగించిన పద్యము:—ప్రతి బ్రహ్మసూత్రమునకును శ్రీరామానుజ భాష్యముసారము ప్రతిపదార్థము తాత్పర్యము (తెనుగున) శ్రీభాష్యము (ఇందు ఇంకా సమాధాన సంశయ పూర్వకము సిద్ధాంతములు మొదలగునవి ప్రత్యేకముగా జూపింపబడినవి.) అచ్చటచ్చట ప్రతిపదార్థమునకును విశేషములు నియమించి. లఘుపూర్వము, లఘుసిద్ధాంత మహాపూర్వము, మహాసిద్ధాంతముల యందలి వాద ప్రతివాదములన్నియును చదువరులకు వేదాంత విచారమునం దభిరుచిని గలుగజేయు రీతిని యుక్త ప్రత్యుత్తర రూపముగా గలబడినది.

శ్రీరామానుజుల జియ్యర్ స్వామివారును, మైసూరు నందండు పరకాల వరము జియ్యర్ స్వామివారును, శ్రీరంగము శ్రీరంగ శారాయణ మఠము జియ్యర్ స్వామివారును ఈ గ్రంథమును భగవదామానుజ విరచిత శ్రీభాష్యమునకు సరియైనదియు, మహాభిరుచుగ తెనుగున గాను తెలుపుచు నంగీకార పత్రములను కృపచేసిరి. (859)

మానేజర్, వేదాంత ముద్రాక్షరశాలా,

88. ఏడుభాషలపేర్లు, మద్రాస్

క్రొత్త రకం

సెల్ ఫిల్లింగు

ఫవంట పెనాలు

2 రూపాయలు

వర్తకులకు 1డజను మీద, 25%

కమిషన్ యివ్వబడును.

విక్టోరియా డిపో

మైలాపూరు

మదరాసు.

ముఖ్యగవనిపు

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెల మొదటి తేదీ నుండి అన్ని ధరలు మార్చబడినది.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,

Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయుచున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో ధరల పట్టి పంపబడును.

జాండూ పర్వ స్వామికల్

వర్కు

ఆయుర్వేద ఔషధముల జేయువారు

(388)

బొంబాయి నెం 18.

ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ట్రేడింగు కంపెనీ, పోల్ ఏజెంటు: కాకినాడ.

శాసనసభలకు వెళ్లుట

శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి లేఖ

7 వ తేదీని హిందూపత్రిక వ్రాసిన విమర్శకు

ప్రత్యుత్తరము

హిందూ పత్రికా సంపాదకులకు, ఆయ్యా! నురియ్యక కోణమునండి అను కీర్తికతో మీరు 7 వ తేదీని ప్రకటించిన ప్రధానవాగ్దానమున “కానోల్లంపున సంఘమువారు బాబోలి తీర్మానములను నిరసించిరి అని నేను చేసిన విమర్శకు మీరు పునః పునః మీరు నన్ను దేసింది వ్రాసితిరి. మీరు సంఘ నివేదికనుండి 46-70 వాక్యములను చూడవలెను.

76 వ వాక్యము

“కాంగ్రెసు ప్రచారకుడు కడపటిసారి మార్గొననున్న పుడు బాబోలి తీర్మానము లతనిని హతాత్తుగా నిరోధించెను అట్లు నిరోధించుటకు బలమైనకాణములు కలవనే అంగీకరింతుము స్వతంత్రపరులమునకు ప్రయత్నములను మరల కొత్తగా మొదలుపెట్టవలె ననియే తెలిపిరి. అట్లు మొదలుపెట్టెను రెండవసారిగూడ అతడు ప్రయత్నమంతయు పూర్తిచేసికొని కడపటిసారి మార్గొన దలచుచున్న అంతలో ఏమూలనో ఎవ్వరో ఏదోద్రవ్యమునోచేసిచో మరల నతని నిరోధింపరను దైర్యమున కవకాశమును కలిగింపలేదు.”

అని యీవాక్యమున సంఘమువారు తమ అభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. అనగా కానోల్లంపునను జరుపరలదని కాంగ్రెసు సంఘమువారు బాబోలిలో తీర్మానము వామోదించుటకు బలవంతములును సహేతుకములునుగా కారణములున్న కడపటిసారి అసహాయ యోధులు మార్గొననున్న తరుణమున నట్టి ఉత్తరపు నిమ్మకు యుదితము గాదనియే! ఆ వాక్యములను బోధపడుచున్నది. హరిజం అని ప్రచారకుడు మరల పనిమొదలుపెట్టరలెను. అట్లు మొదలుపెట్టెను అతడు రెండవసారి మార్గొన సిద్ధమైపుడు గూడ లొలిసారి వలెనే నిరోధింపరను నమ్మక మేమియును లేనయు అతిశయ మగు దేశము నందేమూలనో ఎవరో మతిచేడి ఏదోద్రవ్యమునో చేసింత మౌతమున నట్టి ఉత్తరపు నిమ్మకూడదనియు గూడ దానిలను తెలుపుచున్నది. ఆ విషయము చోచారాలో జరిగిన దోర్లవనియే స్పష్టించుచున్నది. చోచారాలో కొందరు 23 మంది కానిస్టేబులు యిద్దరు గబ్బు యింకొక్కరులను కఢించి పోలీసు సేవనుకు తగులబెట్టిరి. అందులననే గాంధీ మహాత్ముడు కానోల్లంపునను ప్రారంభింపగూడదనెను. గాననే బాబోలిలో వా తీర్మాన ముమోదించబడెను. అట్టి తీర్మానమును గూర్చి కానోల్లంపునసంఘము వారిట్టి అభిప్రాయము నొసంగిరి. ఈరీతిగా దోర్లవ రాహిత్య మను ప్రధాన సిద్ధాంతమునకే భంగము కలిగిన సం దర్భమున కావ్య సంఘమువారు చేసిన బాబోలి తీర్మానమును గూర్చియే కానోల్లంపునసంఘమువారిట్టి అభిప్రాయముల నిచ్చినపుడు వారి విమర్శ తురీయతీత మైనదనియే చెప్పరలసి కచ్చును. దీనినిగూర్చియే ఢిల్లీలో ఫిబ్రవరి 24-25 తేదీలలో జరిగిన భారత కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘ సభలోగూడ కానసభలకు వెళ్లగోరు మహారాష్ట్ర నాయకులు కొందరు మహాత్ములు వాతేసింది. దీనినిగూర్చియే అపుడు చెరసాలలో నున్న నాయకులు కొందరు (ఇప్పుడు చెరసాలనుండి చదువడి కాసనసభలకు వెళ్లవలెనని కోరుచున్నవారు) గూడ ఆతేసింపుచు ఢిల్లీసభకు ఆతేదీలను లేఖలను వ్రాసిరి. దేశబంధు దాసు వండి సేహూగాగ్గుగూడ బాబోలి తీర్మానముల వాతేసింపుచు లేఖలను వ్రాసిరి. ఆ సంగతి పత్రికలలో నపుడే ప్రకటింపబడెనుగాన నేనిపుడు. కొత్తగా నెట్టిరహస్యమును బయటపెట్టులేదుగాన ఆ విషయమున మహాత్ముడు దాసు సేహూగాగ్గుతో నేకీభవంపలేదు.

“బాబోలి తీర్మానములు జరిగిన పిమ్మట 15 రోజులకు ఢిల్లీలో జరిగిన స్థాయిసంఘసభలో కొన్ని సదుపాయములు చేయబడెను గాని నిర్మాణవిధానమును సాగించుటకు చాలినంత ఉత్సాహంతోచేయుట నా సదుపాయములు గూడ కలిగింపజాలకపోయెను.” అని గూడ ఆవాక్యమునందే కానోల్లంపునసంఘమువారు వ్రాసిరి. తాత్కాలికముగ విరమింపుదని నాయకు డాబ్బాపించినంతమాత్రముననే ప్రచారకుడు నిరత్యానమును చెందువాడెనచో నిజముగా కానోల్లంపున మానే న్నప్పినో సమర్థినో ప్రారంభించి యున్నయెవల పంజాబులో ఆకాలినాదరు లనుభవించిన ఘోరదాడుణవాధుల నన్నిటిని ప్రచారకు డనుభవించవలసియుండును గదా అట్టిదిగూ ముత్ర మత డెట్లు ద్రోహానాముల నిలుపుకొన గలుగనో తెలియకున్నది. అట్టి బాధలకు కొంచెమైన జాతక తమ దైర్య

వైర్యముల నభిల ప్రపంచమునకు వెల్లడింప గలిగిన ఆకాలి యోధులవలె నిరత్యానమున ప్రచారకు డొనరింపజాలదా? కానోల్లంపున సంఘమువారు మాత్రము బాబోలి తీర్మానములను నిరసించుటయేగాక బాబోలి తీర్మానముల వలన కలిగిన అవర్థమును తొలగించుటకు ఢిల్లీ తీర్మానములు వైర్యము వనిచేయు బాలకపోయె నని కూడ వ్రాసిరిని మీరు తెలుసు కాలదు.

40-వ వాక్యము

“అహమదాబాదులో జరిగిన తేదీయనగా సుదానా స్థిరపరపబడిన సిద్ధాంతమును విధానమును నుడ బాబోలి తీర్మానములు పూర్తిగా మార్చివేసెను. అందు వలన ఆ వాదపుత్తె యున్న దేశీయుల కల్పితముగా వాదాభంగముకలిగినదని.” కా! సంఘమువారివాక్యమున వివరించిరి. తేదీయనగా ఆవాదాభంగమును వెల్లడించినంతమాత్రమున నది నిరసించుట కావలదని హిందూపత్రికలో మీరు చూచిందితిరి సరే దానికి నేనంగీకరించితినిగాని “బాబోలి తీర్మానముల వలన అహమదాబాదులో స్థిరపరపబడిన సిద్ధాంతమును విధానమునకుగూడ భంగము కలిగింది అందులకు ప్రజలకు నిరత్యానముకలిగినది. ఆ నిరత్యానమును తొలగించుటకు ఢిల్లీ తీర్మానములు గూడ చాలియుండలేదు.” అని కా! సంఘమువారు పుష్టుముగా వ్రాసియున్నది నిరసనమని మీరొప్పుకొనకుండురా? ఆ విషయములే నిజమైనచో నారు బాబోలి తీర్మానములను నిరసించుట వ్యాచమేమగును. వారులు నిరసించుట కధికారము కలదు. అట్లు నిరసించుట వారి ముఖ్యకర్తవ్యమని గూడ నేను తెలిపెదను. కాని అసహాయాద్యమహాత్ముల విధానముల కెట్టి భంగమును కలుగనపుడును, బాబోలి తీర్మానములను గరిగా చదువక అభాషను సమస్యమునును సరిగా గ్రహించకపోవుటచే నట్టివారుమాత్రమే కొందరు శాసనసంఘము వారి ఎదుట ఆ వాదాభంగమును వెల్లడించుచుండినను బాబోలి తీర్మానములను నిరసించుట కావ్యము ముగాదని మీరుగూడ నంగీకరింతునియే నేను తలచెదను ఆవాదాభంగము నొందినవారుపారబాటు అభిప్రాయమునకు పాలై రనియే వానమ్మకము. బాబోలితీర్మానములు తాత్కాలికములు ఆవేంటనే మొదటి స్థాయిసంఘసభ జరుగుచును. మూడోమె అని అవలంబింపండుని బాబోలి తీర్మానములలో 10 వ ఉప వాక్యముకలననే స్పష్టమగుచున్నది.

“ప్రత్యేకముగ జనపబడెను స్థాయిసంఘ సమావేశము జరుగుచుండమాత్రమే యాతీర్మానము లనుబంధించును. సిగ్గుట స్థాయిసంఘమువారిచే నామోదించబడినచో ఆమూలమునందును, కావ్యదర్శి చాకీ అజ్ఞులభూనుగాకతో నానాదించి సాధ్యమగునంతతీవ్రతలో స్థాయిసంఘసభను జనపవలెను” అని దానియందు వివరింపబడెను.

బాబోలి తీర్మానములు జరిగిన 12 దినములలోపుననే ఢిల్లీలో స్థాయిసంఘ సభ జరిగినది. బాబోలిలో నిలువబడిన కార్యములు మరల ఆచరణలోనికి తేబడెను. సిద్ధాంతమున కలు ముత్రమైన భంగము కలుగలేదని బాబోలి తీర్మానములు జరిగిన వెంటనే గాంధీమహాత్ముడు యంగు యిండియా కీర్తిక వ్రాసెను. అట్లేచో బాబోలితీర్మానములకు గాంధీమహాత్ముడేవాక్యము దని నిర్ణయించిఆతీర్మానములను నిరసించబోవుచు ఢిల్లీయందును నన్నిటిని కా! సంఘము వారాలించుట విధి గుగునా తెలుా? దీని నిమిత్తమే యంగు యిండియాను మార్చి 4 వ తేదీ లేఖ నునేను మేర్కొంటిని. గాంధీమహాత్ముడు తెలిపిన సమాధానమును చూచినపిమ్మట గూడ దానిని తిరస్కరించి యట్టి అభిప్రాయము నిమ్మటకు కా! సంఘమువారికి ఆధికారము కలదు. కాని డిక్టరు చెరసాలలో నున్నపుడు అతడా ప్రత్యేక విషయమును గూర్చి తెలిపిన సమాధానమును ఆలోచింపబడెననే ఆతనిపై నేరము నారోపించ నూడదనట ఎల్లరంగిన ప్రభువు ప్రధానమౌత్రమగుటచే నావిమర్శ జేయి అధారకుని మీరు గూడ నంగీకరింపజలెను.

నేను, మొదట 40-70 వాక్యములను చదివెయే వాల్సను విమర్శ వ్రాసిని. మీరెప్పుడు చాలి సిగ్గుట నే నేమో భూవాలుబడితి నేమో ని రెండు వాక్యములను చదియు ప్రచారకు చదివితినిగాని నేను చేసిన విమర్శ సహజమైనదాను నమ్మకము నాకు పూర్తిగా కలిగినది. దాని యావర్థమును నిర్ణయించు భారమును ప్రతికాపాతకులకే వేయలేదను.

14th Dec. 1920 P. M. 14th Dec
SHAKESPEARE'S
WINTER'S SALE
B.A.
The Students Government College
In
The Chintamani Library Building
Rates of Admission
Rs. 2/- to 10/-
R. SUBBA RAO
Hon' Secy

శాసనసభా ప్రవేశ నిర్ణయము

సి. విజయభానువాచారి గారి ఉపన్యాసము

[సి. విజయభానువాచారిగారు కడచిన యావత్సభకు తాళిబెట్టిన సమావేశమునం దొసగి ఉపన్యాసము అప్పటి బహుళమున చేసినది. ఆ ప్రసంగముపై యాది ప్రతిపదిపడి]
అట్టి ఘన విచారణసభమునా రీతి మునుపటి మనది మొదట ప్రస్తుతాంశముపైనుంచి గురించి చక్కని విమర్శించుట మా కర్తవ్యము. నేను తెలిపితిని. ఈ సభాసభాసములు కొంత జరిగిన పనిమీద. శాసనసభా ప్రవేశ విషయమై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమున వారు తోచినవిధమున తెలియజేసినను ఇందుకల్ల యీ సమస్యపై తగువిధమున తీర్మానము గావించుట మాకు నేను తోడ్పడిన నేను కృతార్థుడ నయ్యెదను.

విచారణసంఘమువారికి వందనము

[ప్రథమమున యీ సంఘమువారి వక్తవమున ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారికి కృతజ్ఞతాపూర్వక కందనము లర్పించుచున్నాను. ఈ సభమున ప్రతిభుత్వమున మిశ్రమమున సాక్ష్యమును చేసినది వీరు తమ నివేదికమును తయారుచేసినారు. తాళిబెట్టిన వాఙ్మయమునం దీనివేదికము అయ్యున్నది.

నివేదికమునందలి ముఖ్య విషయములను సంక్షిప్తముగా విచారణసంఘమువారి కిద్దాంతముల విషయమై కొంచెములో చించెదము. రాష్ట్రీయసామ్రాజ్య శాసనసభలకు అధిక సంఖ్యాకులగు సభ్యులను ఎన్నుకొనుట సాధ్యమున వాదమును అంగీకరించెదము. దేశమునకు అపాయకముగు ప్రతిరోధాత్మక సంఘం వియమున్నదను వాదమునకుడ అంగీకరించెదము. సమష్టిశాసనోల్లంఘనమును అమలునం దుంచినగాని ప్రజాసామ్రాజ్యమునందు ఉత్సాహము కలుగ దని తోచుచున్నది. కాని విచారణసంఘమువారు సాక్ష్యమును పలికిరించి శాసనోల్లంఘనము పనికిరాదని తీర్మానించిరి. ఇందుకు ప్రతికాశన సభ్యుల ప్రవేశించుటయు నని వాదనూచించిరి. ఎన్నియో కారణములవల్ల దేశము ప్రతిరోధకాత్మకమునం దున్నదనియు తాళిబెట్టిన వారు సరియగు మార్గమును చూడకయున్నను విషయములను కూడ అంగీకరించెదము. ఇట్టి పరిస్థితులలో విచారణసంఘమువారి దృఢతనుచేయు కమైన సదా ఆనవిషయమై ఆలోచించవలెను. శాసనసభల ప్రవేశించుటచే కలుగులాభములను గమనించెదము. శాసనసభలకు అధ్యక్షులుగ నిలిచెద మనియు, శాసనసభలను స్వాధీన పరచుకొనెద మనియు మీరు మాట్లాడుచున్నారు. ఎన్నికలకు సంబంధించిన నిబంధనలు కొన్ని యున్నవిగా. ఈ నిబంధనలను మార్చుటకు ప్రస్తుతమున్న శాసనసభలకు అధికారము కలదు. అసహాయవాదులు శాసనసభల ప్రవేశించు తీర్మానించిన ప్రభుత్వమువారికి తెలియకనే వారు ఈ నిబంధనలను ఒక దినములోనే తగు విధమున సవరించెదరు.

ఇంత ఎందుకు ? సంస్కరణచట్టమునే పార్లమెంటు వారు ఒక్క సమావేశమునందు మార్చుచున్నారే. కావున శాసనసభల ప్రవేశించుట కలన కలుగులాభముల విషయమై ఆలోచించునపుడు సంస్కరణచట్టమును మార్చుటకు పార్లమెంటువారికి అధికారమున్నదను విషయమును నిబంధనలను మార్చుటకు శాసనసభలకు అధికారమున్నదను విషయమును మనము గమనింపవలెను. శాసనసభల ప్రవేశించుట నిరర్థకమే కాక తుంటితన మగును. మనవక్తమునకుచేరినవారు శాసనసభయందు అధికసంఖ్యాకులుగ నుండుదు రనియే తలచెదము. వారు చేయవలసినది యేమి ? శాసనసభలకు సంపూర్ణమగు లాభము కలుగునట్లు వారు కృషి సజలమున నని విచారణసంఘమువారు సలహా ఇయ్యలేదు. పంజాబు భిలావతు సమస్యల కరిష్టరణ విషయమై వీర పాటుపడవలయునట. శాసన సభా క్షయమును సంపూర్ణముగ మార్చవలయును. లేకున్న వీరు శాసనసభలు అంతమొందునట్లు చేయవలయునట. ఎన్నుకొనెద అధిక సంఖ్యాకుల చేయవలసిన పని ఇదియే. ప్రభుత్వమును ధ్వంసము చేయకలిగినది తలచెదము. ఎన్నికల మనము చేయవలసిన పనియేమి ? ఈ మాట దినములకుడి పలువురు పర్యవేక్షించిరిగాని ఒక్కరును ఈ విషయమై తగు సూచనలు చేపట్టెరి. ఈ విషయమై ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము విచారణ సంఘము వారు కొంచెము నాసియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు సైనికపరిపాలనము నులంఘించునని వారునూచించిరి. అట్టిసమయములందు కాంగ్రెసునా తెల్లని ప్రతినిధులను వారు చేపట్టెదరు. సైనికపరిపాలనము స్థాపించెదగాని నేను గట్టిగా చెప్పుచున్నాను. ప్లానీయేషన్లు జరిగినది మొదలు సంస్కరణశాసనము అమోదింపబడువరకు అమలునం దున్నది సైనిక పరిపాలనమే ఎంతమాత్రము కాదు. గతర్షయగాని కొంతమందిసభ్యులను యోజించి శాసనసభాసభాసంఘముయొక్క శాసనసభయొక్కయు సమావేశములలో చట్టముల తేర్చుచి పరిపాలనము కొనసాగించుచున్నారు. ఇకనుకూడ అట్లేదగునట్లును. సైనికపరిపాలనమునకు

గాని సైనిక శాసనసభయొక్కయును గాని అవసరములేదు. కాంగ్రెసుపక్షమునకు చేరినవారు అధికముగ శాసనసభలకు ఎన్నుకొనబడెదని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనినదిగడియలలో వారు నిబంధనలను మార్చెదరు. ఇష్టమునచ్చిన ఈ తీరువులను ప్రకటించుటకు సభాసభకు దేని గతర్షయవరకు గానికే సంతృప్తికాకరము అన్నది ఒక్క సమావేశమునందే నిబంధనలను మార్చెదరు. ఇష్టమునచ్చినవారిని కాంగ్రెసునామనం దుంచుటకును లాజర్లరులను ముఖపెట్టెమునకును కలిపాలనుకొనసాగించుటకు ప్రస్తుతమున్న చట్టములే ప్రభుత్వమువారికిచాలును. మనము శాసనసభలకు స్వాధీనపరచుకొని నూతన చట్టముల నిరాకరించెద పని చేపిన ప్రభుత్వమునా తెలియజేయు భయములేదు. ప్రస్తుతమున్న చట్టములే మాకుచాలునని వారుచెప్పెదరు. అప్పుడు చేయునది ఏమి? ఈ విషయమై ఎవరును సమాధానముచెప్పలేదు. నిరంకు కాధికారులు శాసనసభలలో "అయ్యతారా! మీకు వందనములు. మీసహాయము మాకు అవసరము. మీరతోడ్పడవలసినది ప్రస్తుతమున్న చట్టములతో పరిపాలనము కొనసాగించుకోవలసి చేపిన ఏమి? చేయవచ్చును ? ఇంత శాసనసభలను ధ్వంసము చేయుట ఎట్లు? వాటి స్వరూపమును మార్చుట ఎట్లు?

శాసనసభలు అంత మొందవలెను.

శాసనసభలకు అంత మొందవలయునని నేను కొంచెమునాను. శాసనసభలు నిర్మయోజనములని 1917 వ సంవత్సరమున చెప్పెపు రాష్ట్రీయసమావేశమున అధ్యక్షుల కవించినపుడు చెప్పిన యుంటిని, ఇట్టిగుటను ప్రభుత్వమువారు అప్పటినుంచి దుపస్యనింపకనే శాసనసభలకు గొప్పనచ్చును కలుగునని చెప్పియుంటిని. శాసనసభలకు అంత మొందవలయునని నేను కొంచెమునాను. కాని స్వయముగ మనము అచటికిపోయి వాటినిధ్వంసముచేయబ్రయత్నించుట అత్యవసాళకరమగు పథతి ఎకతాళిబెట్టునన్న యీసంస్కరణముల నూడబెట్టవలయునని ఇంగ్లాండునందలి దేశాధ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు. సంస్కరణములు పరిష్కారములే యని దంకావాల లాడుచున్నారు పంత్రి చెప్పిన విషయమును జ్ఞాపకమునం దుంచుకొనుడు. దేశాధ్యులను కాంతి పడేయుటకై లాండుకు జార్జిగారిట్లు చెప్పియుంటిరి. సంస్కరణములు పరిష్కారములే యని దంకావాల లాడుచున్నారు పంత్రి చెప్పిన వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకకందనము లర్పించుచున్నాను. అదేంబరముకన్న నిజము ప్రకటించుటవల్ల మిగులలాభము కలుగును. మనము శాసనసభలను ధ్వంసము చేయవలయునని దేశాధ్యులు కొంచెమునాను. మనము శాసనసభల ప్రవేశించి వాటిని ధ్వంసముచేయ బ్రయత్నించిన దేశాధ్యుల కనుకాలముగ ప్రకరించిన వారమయ్యెదము. మనచేతిమీదుగ మనము శాసనసభలను ధ్వంసముచేసిన అసర్థము వాటిల్లును. మేము మంచిచేయ ప్రయత్నించెదమనియు కడకు తమసత్కృత్యము లన్నియు కృతజ్ఞయ్యెదమనియు నిరంకుకాధికారవర్తనమువారు అమాయకులవలె చెప్పకొనెదరు. "భారతీయులను చూడు! లాభకరమగు సంస్కరణము లియ్యగలవారు వాటిని ధ్వంసముచేసిపెట్టివారు. అని దేశాధ్యులు చెప్పెదరు. ప్రపంచము నిరంకుకాధికారవర్తనమువారిపట్లను దేశాధ్యులపట్లను సానుభూతి ప్రకటించును. వారిచేతియందలికాబున్న లవలె మీరు ఆడెదరా! మేము భారతీయులకు స్వరాజ్యమియ్యవలయునని తలచితిమిగాని మాసంస్కృత్యములను కొనసాగుటకు వారకాళమియ్యలేదని చెప్పటకు వీల నట్లు మనము ప్రకరింపగూడదు. మతత్యేమములకు న హింసించుట చేతి ను నక్రమతతో ధకులను సజీవముగ కాల్చుట చేత ను కృత్రిమమతములు ఆచరణలోనికి వచ్చునని మీకందరకు తెలియను. వారి వివరకేంద్రావములు, అనుభవయోగ్యము లగుట వారు అత్యవసాళ పరిపాలించెదరు. వారిని మీరు ఉన్నతస్థితికి తెచ్చెదరు. వారి సిద్ధాంతములను మహాశ్రద్ధా మని అదరించెదరు. అ దేశాధ్యులను వారితో సహకారముచేయు ఎంతవారులను దేశమునకై ప్రాణముల నర్పించుభక్తులవలె గౌరవించెదరు. కావుననే నేని తీర్మానము తెలివిమాలినదని చెప్పుచున్నాను.

శాసనసభలలో ప్రవేశించి వాటిని భగ్నముగావించుటలంతుట అత్యవసాళకరము. కావున దానికి దానిని వదిలివేయమని నేను చెప్పెదను. మరెయ్యక అపాయము కలదు. మీరందు ప్రవేశించగనే మీరవారులను అధికారవర్తనమును ఒకపక్షముగ చేరి ట్టుపట్టుట కారంభించెదరు. మీరవారులకును జాతీయవాదులకును మధ్యరేఖగనుండి సంసరణములయొక్క దున్నతస్థితిను గ్రహించిన మీరవారులనుసహితము అధికారవర్తనతో ఏకీభవించెదరు. అప్పుడు అధికారవర్తనమును మీరవారు కలసి ప్రపంచమునందు అపవీతతులుగ పరిగణింపబడెదరు. మీరు శాసనసభలు ప్రవేశించి అసహాయవాదమునకు గడంగుటకున కలుగు ఫలిత మిదియే.

ఈ సమస్యకు మరెయ్యకదప్పిలో యోచించిచూడుడు. సెంచుసంస్కరణములందైన అమృతనరమున ఈ సంస్కరణములు అసంపూర్ణములు అసంపూర్ణమైనవిగాను, నిరంతరముగ రమలును అని తీర్మానించెదమిదిమి చెందుసంస్కరణములు ఈ సంస్కరణములు అమాయకమగుటవలన వాటిలన కలుగు దుష్ఫలి

తములనుకూడ తెలిసికొనగలిగితిమి. ప్రభుత్వమువారు అనేక పేర్లు పెట్టి ముఖ్యాధికారములన్నిటిని తమచేతియందుంచుకొనిన దౌష్ట్యమునుగురించి మీరు తెలిసియున్నది. క్రిందటి మాట్టిలో ఆదాయవ్యయపట్టి చక్కనమునమున మనచేతియులభావములను మీరు గమనించెదమందురు బాంబాయి సంయుక్త రాష్ట్రముల వైసను సంయుక్త రాష్ట్రముల మద్రాసు ప్రెజిడెన్సీ మద్రాసు బెంగాలు ప్రెజిడెన్సీ దాక్షిణ్యము. మెట్టను ప్రభు నిర్ణయములను రాష్ట్రములకు ఆర్థిక మగుదల సంభవించెను. నాలుగు రాష్ట్రములకు సింఘటు కట్టించెను. ఈ రాష్ట్రములన్నియును ఆర్థికదుస్థితిను కలయు గూర్చి మొదలెట్టుకొను చుండెను. ఈ విషయము మీకందరకు తెలిసినదే. వ్యాఖ్యాన మనవసరము.

స్వరాజ్యనిర్వచనము

అధ్యక్ష మహాశయులు స్వరాజ్య పదమును నిర్వచించుట అవసరమని వీల తలంపలేదో మిమ్మును నిపు డడిగదను. స్వరాజ్యస్వరూపము ఎట్టిదైనను దానినిగూర్చి ఆలోచించుట ప్రతి మానవుని ధర్మము. భేదోపాయముచే పరిపాలనము చేయుచున్నంత కాలము భారతదేశము సంయుక్తస్వాతంత్ర్యకరికాలము పొందజాల దని ప్రపంచ చారిత్రము సెలెనవారికందరకు తెలియను. హిందూమతావృద్ధియై మైత్రినిన్ని హిందుకుట్టు మైత్రినిన్ని మనము కలుగజేయవచ్చును గాని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు శాసనములు చేయునట్టియు పన్ను విధించునట్టియు అధికారమునుండి జాతిప్రాతినిధ్య మున్నంతకాల భారతదేశమునకు సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వము రాజులము ప్రతిరాష్ట్రమునకు తెగని ఆక గలదు. సంస్కరణములవల్ల రాష్ట్రములకు పరస్పరము అనూయి జనించెను. అందువలన బాంబాయి మద్రాసులకును మద్రాసు బెంగాలు సంయుక్త రాష్ట్రములకును ఆర్థికవిషయములందు అనూయత జనించెను. ఇదియే సంస్కరణములకుల మనకు కలిగిన ఫలమిచ్చునట్లును. సంస్కరణములకు సాసోదకము లియ్యవలసినదే. వోట్ల ఇచ్చుని కొరక దానిని దానికి వదిలివేయవలసినదే ప్రభుత్వమునము నందు విజయము కాంచెదమి. కడచిన ఎన్నికలలో నూటికి 80 మందిచొప్పున మాత్రమే వోట్ల నిచ్చిరి. శాసనసభలు భాగీగలేవు. ప్రపంచమునం దేవైనను సుపూర్ణముగ గోవరహితముగ నుండుట అసంభవము. చేదు మంచి ప్రపంచమునందు కలసి యుండుటచే వోట్ల నిచ్చుటకు కొందరు సంసిద్ధులైయుండుట సహజము కొందరు అధ్యక్షులుగనుండుటకూడ సహజము ఏనయమునందైనను నరే కాంగ్రెసు ఉత్తరువు అనుసరించి భారతదేశమునందలిప్రతి పురుషుడు స్త్రీ ప్రవర్తించెదరని నమ్మటకు వీలులేదని చెప్పుచున్నాను. అందులకు మీరు నన్ను మించవలెను. ఈవిషయమును గమనించవలెను మీరుసంతయును పడగూడదు. అధ్యక్షులు చెందగూడదు.

కావున ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన సలహా నిరర్థకమైనది అందువల్ల ఎట్టిలాభముకలుగదు. ఈతీర్మానమును మీరుఅమోదించిన దేశమునకై వ్యర్థస్వమును అర్పించినవారనకేర్తిని అధికారవర్తనమునకు మీరు కలుగజేసెదరు.ఇట్లు ఎన్నడు జరిగి యుండలేదు. ఇట్టి ప్రయత్నములకులన స్వాతంత్ర్య మచ్చినట్లు ప్రపంచచరిత్రనుండి యొక్కనదవ్యమైనను చూపగలరా? ఇది పార్టీలుగారి పద్ధతికి కొంచెము పోలియున్నదిగాని పార్టీలు ప్రయత్నములు రాజకీయస్వాతంత్ర్యనిధిని కలుగజేయలేదు. రాజకీయవిధానము భగ్నమైన అధికారవర్తనమువారు పరిపాలనము కొనసాగింపజాలరు. అయినను రాష్ట్రములకు వరసర అమాయకలుగజేయు నీపద్ధతి బలపడునట్లు వివేకహీనులమై మనము ప్రవర్తించగూడదు. ధర్మమునై ఆధారకడన ఒక పేదధమకు ప్రభుత్వమును సత్సృజావుడగు ప్రతిపాదుడు ఆకించును. అందులకు రాష్ట్రీయవ్యక్తిత్వ ముండగూడదు. ఒక్క కేంద్రప్రభుత్వ ముండవలెను.

మరెయ్యకవిషయము: నిరాకరణవాదులు ఉత్తేజములను పొందవలసినదే సంభవించినది. ప్రజా సామ్రాజ్యము నందు బా వో డే క ము ను కలుగజేయుటకు మనము కొంత పనిచేయవలెను. మన మిత్రులు ప్లాన్ మెర్చాని గాల్గును మరెకొందరును ఇట్టి అభిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ఇతర ప్రత్యక్షములములను పెదకుకొనునట్లు చేయు నిరాకరణ పాటుములకు గడంగుటకున లాభములేదు. శాసనసభల ప్రవేశించి ప్రతిష్ఠంభనములు చేసినంత మాత్రమున ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యమియ్యరు. వారిఇష్టమునచ్చి ఇచ్చునట్టికి చాలకాలము పట్టును. ఈదీర్ఘ కాల మంతయు మన మేమిచేయవలెను. మీతోడ్పాటులేకయే ప్రభుత్వము కొనసాగుచుండగలదు. శాసనసభలు లేకుండగనే వారు ప్రభుత్వము చేయగలరు. పార్లమెంటు లేకుండగనే ప్రభుత్వము చేయగలనని ఈ సభ్యునే ఇటలీనాడుకుడు చెప్పెను. బ్రాంబెలు ఏమి చేసినది మీరు తెలియను. పార్లమెంటు లేకుండనే ప్రభుత్వముచేయ సామర్థ్యమున్నపుడు మీరొక పార్లమెంటును ధ్వంసముచేసితిరని

మరియు పార్లమెంటు ప్రపంచములో ఎట్టి పరిపాలనను ఇవ్వజాలరు. కావున ఇప్పుడున్న కానకభలను భంగము చేయుటలే స్వరాజ్యము సంపాదించెద మని చెప్పబడెను.

ప్రతిరోధములు

ప్రతిరోధములు గలగుచుండుట అస్సాధ్యమగును. అందును అట్టి రోధమునుచూడవలసి కలచియే యుండవలయును. గాంధీ జీవితమును అట్లేలంచుచుండవలయును. ఏమైనను, యెట్లుయినను ప్రస్తుతముగల్గిన యనరోధముమాత్రమే సంభవించునని కలంచుచుండవచ్చును. మనము వేళ్ళయొక్కరూ బాను బహిష్కరించినపుడు నిర్బంధితగ్రామములని కలంచుచుండవలసివచ్చింది. అప్పుడధికారముతో నున్న లామెంబరుయొక్క పరాక్రమమును మనము తెలిసికొనలేదు. సామాన్యులగు న్యాయ న్యాయములెటుల పనిచేయునో మనము పుడు గుర్తించలేదు. ఇప్పుడే తెలుసుకున్నాము. నేనోనివారలలోపాయమును జెప్పెదను. మనము గాంధీమహాత్ముని విడుదలకొరకు కానకభలలోనికి వెళ్లవలసివచ్చింది. కానకభలలోనికి వెళ్లి 50 ఏడ్లు తిప్పివేసినను మహాత్మునిగాని మరియొకరిని దేశమునిగాని విడుదలచేయజాలము. అది క్రొత్తవిషయము గాదు. స్వాతంత్ర్యముకొరకు జేయుసాత్వికాసాత్వికసంరంభములన్నిటిలోను ఇట్టిపరమాదములు తిరుమగ సభవిషయమునే యుండును.

కాని నేను కోరునదేమనగా ముందుకు జని యాతనచేయొద్దనుకొన్నప్పుడు పనిచేయుచుండవలసివచ్చింది.

ఈ తేజఃకాండములు గావలయునని మన మనుకొనుచుండుము. అట్టిది తేజస్సుయెడలనే దీర్ఘ కాలము జీవించవచ్చునని నాకు దోచుచున్నది. ఈతేజఃకాండమును పుష్కలమున యెడల మరల రోగమునుండి తిరుగుటలుండనే యుండనేరదు. ఒక సంవత్సరములో స్వరాజ్యము వచ్చునని గాంధీమహాత్ముడు చెప్పినమాట నిజమే. కాని జయకరుగాను చెప్పినట్లు ఆయన చెప్పినమాటలకు అక్షరతఃఅట్టియర్థము వెళ్లవలసివచ్చింది. ప్రజలలోనున్నానామజనింపజేసి కార్యకూలతగలగజేయుటకే ఆయన యిట్లు చెప్పెను.

నిర్వాణకార్యక్రమము

నిర్వాణకార్యక్రమమును సంపూర్ణ విజయముతో పని చేయవలసియెడల మన మటులు చేయవలసియున్నది. భారతీయ కార్యక్రమమును పూర్తిగ ననుష్ఠించవలయును. తీర్మానముమీద మాటాడు వారందరూ కానకభలనుగతుల సమానమైనది కానకభలప్రజలేమే యని చెప్పిరి. అయితే ఒకటి కొకటి సమానమైనది లేదని నేను చెప్పెదను. అవిరెండును ఎప్పటికిని సమానము గానేవుండు. కరిగితు లిట్లుండ మీరు జేయవలసినపని, మార్గ దర్శకమైనది ఒక్కటియేగలదు. అదియేదనగా ఉద్యమమునందు ఆత్మనిమగ్నమై సంపూర్ణవృద్ధియంతో పాడేయటయే. ఇది కుద్రయగు ఉద్యమ తయారుచేయుదు. దుకాణములవద్దకు వెళ్లి న్యాయసమస్యలనుగ నీవేధప్రచారమును గావింపుము. సిద్ధముగ నుండునని సాత్వికకానకభలంభునము గావింపుము.

మహారాని విషయము

మీరు మహారానివిషయ మింకొకటిగలదు. మహాత్ముడు అసహాయోద్యమ దివ్యసాధనకు గడంగుటకు ముందు ఎన్ని మార్పులు పొందినదియు అవివరములన్నియును మీరు వినియున్నారు. అమార్పు విధానమును అందలి ధర్మకాణములును నాకు వినుకొంటియు అనందముగ నుండెను. అది వినినపుడు 'హే గౌరవాత్మజుడా జైహింద్' పి.బి.పి.టి కుమార్తెప్రకరణము జ్ఞప్తికివచ్చును. ఇవట గాంధీయంతటి పరమపూరుషుని మహాత్ముని చిత్తశుద్ధి ప్రదర్శించియుండు నేను జేయుట కవసరములేదు. వారైనను బుద్ధిపూర్వకముగ చేయవలె నని అటులు జేయలేదని నేను ననుభవించును.

నేను జెప్పవలసినదేమనగా గాంధీ మహాత్ముడు స్వతంత్రముగనుండి నిర్బంధింపబడక పూర్వము, కాంగ్రెసును, కాంగ్రెసు కమిటీయును, కలెక్టరు కమిటీయును ఆయనకు విధేయతతో నుండెను. ఆయన యిట్లు జేయుటకు వెళ్లగానే, ఆయన యనుసరణలో ఆరాజకము బయల్పడెదననిది. ఇందువలన ఉద్యమమునకు అడ్డంకివచ్చును. మహాత్ముని అపహాసించుట యగును. ప్రపంచదృష్టిలో ఉద్యమమునకు మహాపరాక్రమము జేయుటయగును. మనము అంగీకరించునట్లు పాలై గాంధీ మహాత్ముడు మనముకొనికొనియున్నామని భావించుచుండు. ప్రపంచములో నందరూ భారతదేశము ప్రభావభక్తులమునకు తగిలినది గాదనియెదరు. లాయరుబార్నిగారు 'సామ్యదేశమును పశులముతోనే పరిపాలింపవలయును' అని చెప్పిన ముక్కమీట దెలియును. మిత్రులాభా, మనము గాంధీమహాత్ముని పదములను జేసి, ఆయనకు గాని దేశమునకు గాని నేరజేయుట లేదు. దేశభక్తిమతము మోతుచున్నట్లు తిట్లుక పనిచేసినంత మైనదిగాదు. మీయొక్క విధ్యక్రమమును, దేశమును నేను వలసిం భర్తయును బట్టి యానుమోదించుచున్నాను. చర్చించవలసినది ప్రత్యేకకర్మయెడ గల మోతాటులును బట్టి విచారించగూడదు. ఇందరు గూడన యీవచిత్రాలయమును మీ భావమును పరిశ్రమ చేసికొన నేను గోరుచున్నాను. మీయొద్దను వచ్చి నటుల మహాత్ముని మరచిపోదు. పండితమోతీలాలు ప్రభువాను మరచిపోదు, దాసుగాని మరచిపోదు. కాని, దేశమును

మార్చియు భావకాంక్షనుగొనుదు. ఈ తీర్మానము సంగీరించిన యెడల దేశముయొక్క గతి యేమగును? దేశము నాశనమగునని నేను జెప్పెదను.

మరియుక్క విషయమును మార్చియునే జెప్పి దానితో ముగించెదను మీరు అనునటులు వారి యనుసరణ అ మాటాడెను. మనమందరమును దేశమోక్షమునకై మహాపాపమును విమర్శించుచున్నాము. అటు మాటాడుటవలన మనభావములకు వెంటనే దోచి ఉద్యమమునకు భంగము గలగజేయును. పూర్వదేశమునకు సంయుక్త గాంధీయ జీవితసాధనము లేదని వా రనియెదరు. మంత్రుల కాజకాంక్షాసము అభివృద్ధి జెందుటకు యోగోపచిత్త నేర్పవలె ననియెదరు. కానకభలంభున విచారణసంఘసభ్యులారూప వికభావముతో దేశమునకొకకార్యక్రమమునుపాపుటయవసరముగ నుండెను. అన్నీ అన్నలమైనను సోదరమణులుపోదరీమణులమైనను మాయోపాయముల పాపుటవలన నేమియును లభ్యములేదు. మాయోపాయములను క్రతువులయెడనే ప్రయోగింపవలయును. కాబట్టియు ప్రభుత్వ ముగ్రామ మంతటకు కృత్రిమభివృద్ధియములు భిన్నముగ నున్నను తమభేదాభిప్రాయములను ప్రజలకు దెల్పవలసివచ్చింది. కానకభలంభునవిచారణసంఘమునందలి సభ్యులలో భావైక్యత లేకుండుట మిగుల కోరనీయును. కాబట్టియు అచిచ్ఛిన్నముగ సాగుటకు యోగో ఒకరు లాగుపోవుట యవసర మని రాజనీతిజ్ఞుడెప్పుడున్నది. ఆ ఆర్థిక అభివృద్ధి, మహాదేశభక్తులు, ధీరాత్ములు ఏయేకాభిప్రాయమునకు రాకుండుట యెంతయు కోరనీయును. ఎట్టి కాతీయ జీవితకాండము నాకు దుస్సహముగ నుండును. భారత ప్రజాజీవితమున కిది యొకకళంకముగ నేను భావించెదను.

కానకభలంభూమి

కానకభలంభూమి అసహాయోద్యమ భర్తయును కృత్రిమక్రమముతో కాదో మీరు మీరే యొచించుకొనుటకు జయకరుగాను వదలి వేసిన పోటనే నేను వదలివేసెదను. అసహాయోద్యమము నజీవముగ నుండవలయు నన్న పో దానియొక్క భర్తయునే గాక దాని కార్యక్రమమును గూడ నజీవించవలయును. అసహాయోద్యమమునందు ఆర్థిక పాఠశుద్ధి రాజకీయకాఖ్య మూడు గలవని నా భిప్రాయము. అవిధముగ భజించియెడల రాజకీయ కార్యక్రమము కుద్రమైన పోటి గలదు. పాతకాలాబహిష్కారము పూర్తిగ రాజకీయము గాదు. అసహాయోద్యమములో రాజకీయ బహిష్కారము వికృతముగా వలయునన్న పో కానకభలంభూమి మిగుల ముఖ్యత కలిగినది నాకు దోచుచున్నది. 'కానకభలంభూమి' అనుప్రయోగము నాకు మాయగా గాన్పించుచున్నది. మనము కానకభలంభూమిని ఒకవిధముగ భావించెదము. పంజాబుదేశములు, కిలాభతు అభివృద్ధియును వీనిగలగించి జేతగ్ మాటాడెదము. త్రిభువనంభూమిను సూర్యయు మాటాడెదము. ఏమేమి మాటాడినను కానకభలంభూమి స్వరాజ్యముమాత్రము రానేరదు. ఒక దేశము స్వేచ్ఛగ నుండి తనకు గావలసిన కానకభలంభూమి స్వరాజ్యమునకును. న్యాయసాధనములు, సురక్షణము, న్యాయ, ఇతన్నియును కానకభలంభూమి జేయుటవల్లనే సృష్టింపబడినది. ప్రభుత్వమునకు అర్థము, కానకభలంభూమి యధికారముక్రింద ప్రజలచే యెన్నుకొనబడిన ప్రతినిధి పోషకత్వము క్రిందనుండు ప్రభుత్వకానకభలంభూమి. ప్రభుత్వమునకు మూడు అంగములు గలవు కానకభలంభూమి, కార్యనిర్వాహక వర్గము, న్యాయనిర్వాహకవర్గము. న్యాయకార్యనిర్వాహక వర్గములు క్రొత్తముగ కానకభలంభూమి నుండును. కావున కానకభలంభూమి భారతకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునకు ప్రభుత్వము. వారు విశేష యులు. కావున వారు ప్రజలను పరిపాలింపజాలరు. అందుకనియే వారు కానకభలంభూమి నిర్మించిరి. వారలను బహిష్కరింపవలె నన్న పో, కానకభలంభూమి బహిష్కరించుట వల్లనే అది పీలగును.

సంస్కరణములు స్వపరిపాలనాసంస్థాపనము ప్రవేశపెట్టుట మార్గమునకు కావున మనము వీనిని బహిష్కరించుటలో అసహాయోద్యమభర్తయును కనుకూలముగనే పనిచేయుచుండుము. వీనిని వదలివేసిన సరియే. వాగుగనే యున్నది. అయితే వీని స్థానే రాజకీయబహిష్కారము నేది అంగీకరించెదగో నేను కనుగొనగోరెదను. నేను జెప్పవలసినదేమనగా ఈ తీర్మానమువలన ప్రపంచ దృష్టిలో మనము ని.దృఢిగానికే వచ్చెదము. దేశమునకు ఘోర నేరము గావించియు మనలను నిందించెదరు. ముఖ్యమైన పురుషుడు వైదుకు వెళ్లగానే అసలు కార్యక్రమమును విడనాడుట వలన, నిర్బంధ విధానమునకు గడంగు దైవార్థమున ప్రభుత్వమువారికిని మరింత సదునిచ్చినవార మగుదుము. మనవారలు కానకభలంభూమి తల్లి యెదియో ఒక విధముగ మంచిని జేయవలె నేను జెప్పట

తేను. నేను మీరు ముఖ్యముగ జెప్పు విషయ మేమనగా మనకే ప్రభుత్వాధికారము గలదు. మనకు నాజకీయ స్వాతంత్ర్యము గావలయును. ఆ యేదో భావముబట్టి పాపలాడుట తన మాయగా ధి మహాత్మునిగాని, మనకీయులు జేయు పాపం నున్న పో. అది మంచిని నిందించుట అజాలము. కావున మనము ఆ విషయమును చరణమునకు కొని కర్తవ్యము నుపాధింపవలసియును.

భారతదేశమునకు మహాత్ముని కీర్తితో పాట్లానుటకు వాక్కుగలదు. కావున గాంధీమహాత్ముని కీర్తినిబట్టుకు మార్గమే యీతీర్మానమును వీ.వి.కో.నో లేకుండనో తిరస్కరింపుమని నేను కోరుటలేదు. తీర్మాన మంతయును కొట్టివేయవలయునని యే నేను కోరుచున్నాను. మరల నీ వివాదము గలగ జేయ మహాపథలో వచ్చి మనమందరము నీ విషయమై కలలు జేర్చి ఆలోచింపకుండ నుండవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ఈ తీర్మానము నికర్తవ్యమైదేశాక దోషయుక్తమైనదని నేను నిరూపించినటుల మీరు తృప్తికరముగ నుండేనని దీనిని తిరస్కరింపుదని నేను విన్నవించుచున్నాను.

ప్రకటన

ఇదివరలో ఆనంద భవనం స్టాంపులు (హోటలు) వారి సేవ్యులైయు కాఫీ పవుడరు విక్రయించుటకు నీ. వెంటను బుయ్యి. అంతటాండకే, అనవారికి ఏజన్సీ యివ్వబడి వుండెను. ఆనందభవనం స్టాంపు అనవారిలో వారు జరుపుచుండిన ఏజన్సీవ్యాపారము కంట్రాక్టు 1922 డిసెంబరు 1 దినండి ముగిసిపోయినది.

ఆనందభవనం స్టాంపు వారి సేవ్యు, కాఫీ పాడరు కొనవలసినవారు యంతటివండి మద్రాసు చై నాబాబుగోడ్డు నందుకు ఆనందభవనం హోటలు యజమానుల చేరువాని లేప్పించుకొనవచ్చును.

హిందీ పాఠశాల డిక్షనరీ

సర్వదా దగ్గర నుంచుకొనుటకు మీరుగా - చిన్న నైజాన జేబులో ఇడుగుట్టుగా - ఏమియు భాషాభాసము లేనివారైనను సరే - దీనిపాఠమును అప్పటికప్పుడు హిందీ మాటలాడు కొనవలసియుగా - ఇది వ్రాసుబడింది.

అసలు వెల రు 1-0-0, ప్రస్తుతము వెల ఆ 8 లు.

పోస్టల్ ప్రత్యేకము. కాంగ్రెసుకు వెళ్లెడి అంధ్రసాధకులమి త్రమై వెలలో నిట్లు తగ్గింపు చేయబడింది. ఈ వెల ఈ నెలఖయముకు మార్గమే గనుక కావలసినవారు త్వరపడవలయును. మొత్తముగ కొనువారికి నూటికి 20 చొప్పున కమిషనుగూడ నిచ్చెదము. రెడుప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు.

పంచాంగుల ఆదినారాయణశాస్త్రి, (482) నెం 10 రు కల్యాణంలేట్, ట్రేడింగ్, మద్రాసు.

మహారాజుశ్రీ, రాజమండ్రి సబార్డినేట్ కోర్టు వారి సముఖమునకు.

E.P. NO. 49/1922 - O. S. NO 9/1922 Between

వాది:- వెన్కటేశ్వ తిరుమలరాజుగారు సా. భీమవర గరగవరు.

And

ప్రతివాదులు:- దత్తరాజు నరసింహారాజుగారు నగరా, వాది దాఖలుచేసిన షెడ్యూలు గోదావరి డిస్ట్రిక్టు గా కోలుతాలూకా, రాజ్ కలెక్టరేట్లోని కోదావరి ప్రతివాదులు తాలూకు సభకలెక్టరేట్లోని తాలూకు తిరుమలరాజుగారు, పల్లపురూములు ము. స్ట్రెట్టి ట్టు వదిలి కోర్టువారి యందు బహిష్కరింపై ప్రత్యేకంగా 5-2-1928 నుండి 500 తొలియిన వెలం చేయబడినది. ఎనక వదల. ఆ కేసు యందు మూలంగా తెలియపర్చబడుచుంది.

పి. సూర్యనారాయణరాజు, (478) వాదితంపున వీడరు

రంపవీరూరి

6-వ తేదీ పోరాటము

చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు డిసెంబరు 11 వ తేదీని చేసిన ప్రకటనము
మనస్థములోనున్న సేనానిదొరతనమువారి కిటుల వ్రాసెను

జాను, చార్లెస్, నుజేదాన రామనాయకులు, జమాదారు
వేలుకాయపాడు, జమాదారు నుజేదాన గార్లును 23 కంపెనీలకు
చేరి 68 మంది నానకమీసములు ఉద్యోగులను 6 వ తేదీ
సాయంత్రము 4-15 గంటలకు కృష్ణదేవిపేటనుండి మోటారు
లారీలలో బయలుదేరి 4-45 గంటలకు అనగా మరియొక ఆర
గంటలకు గొలుగొండ చేరి. ఆటనుండి ధారులుటయు కొండకు
వెళ్లిరి. ఆ కొండపై నొక దేవాలయమున్నది. అదైనమీ రాజు
గారికి యిష్టమైనదియని రాజుగారి రచనలే తరుచు పూజ
చేయుచుండు రియం తెలియుచున్నది. పిత్తూరిదారులు చాల
సారు లాదేవాలయమునకు వెళ్లియుండిరి. తెల్లవారు 50కి
పోలీసులకును లాగుడికి పోయి మాడగా అటు కొద్ది కాలము
క్రిత మే కంటచేసికొట్టుకొందగు నివసించుటలు కురు కనబడెను.
గతము సాయంత్రము పిత్తూరిదారులు నిత్యుగడ్డ వంకరు
వెళ్లిరి. ఒక బాసపుడు గుడిపెట్టకు వచ్చి అప్పుడే తెలిపెను.
నిత్యుగడ్డకు వెళ్లి ఆరుగగా గతరాత్రి పిత్తూరిదారులు నిత్యుగడ్డ
కొక మైలుదూరమున నున్న రామనపాలెములోనే యుండి
నట్లు తెలిసెడిది.

రామనపాలెముకు జానుగారు వెళ్లి అనుగగా ఆరగంట
కుముందు రాజుగారును తక్కిన పిత్తూరిదారులును రామన
పాలెమునుండి వెళ్లగడ్డ పాలెమువంతు వెళ్లిరి తెలిసెడిది. ఆ
గ్రామమునకు అమ్మల దూములోపున ప్రదేశము గమనించు
గనేయున్నదిగాని కేలు ఎత్తుగా వెలియుచున్నది. చింతల
తోపులు విస్తారముగా నుండును గాన మరుగు విస్తారముగానే
యున్నది. ఆ అరమైలుదూరముగానే అచట చెట్లు చేరులు లేవు.
కాన ముగ్గులేవు. పోలీసునే ఆ వెల్లడిస్థలమున చేరగానే
పిత్తూరిదారుల చేతులు పోలీసులను చూచిరి. వారు గ్రామము
నకు కుడిచుక్కను నడిపాలములో నుండి పోలీసులపై తుపా
కులను కాల్చిరి. వెంటనే మొదటిసారిలో నున్న పోలీసులు
గూడ తుపాకులను గాల్చిరి. చాలమంది పిత్తూరిదారులు
కొండ ప్రక్కలందు నిలువబడు నుద్దేశముతో గ్రామమునకు
దూరపు ప్రక్కనుండి పారిపోసాగిరి. వెంటనే పోలీసులందఱును
పిత్తూరి దారుల వెంటటబడిరి. పిత్తూరి దారు
లొక గడ్డలోకి పోయి మాయమైరి. మరి అరమైలు ముందుకు
వెళ్లికొనిపట్ట పిత్తూరి దారులు ఎదుటనుండియు కుడి
ప్రక్కనుండియు గూడ పోలీసులపై తుపాకులను కాల్చిరి.
పోలీసులు ముందుకు సాగిపోవుచు కుడిప్రక్కనుండి కాల్పులొక
ప్రభుత్వ మిచ్చుటకు కొద్దిమందినిమాత్ర మరకు వదిలిరి. ఎదుట
నున్న పిత్తూరిదారుల స్థానమును పోలీసు అగ్రమంపగా
కొయలంట చాలసామగ్రిలను చనిపోయినవారి నొకనిని
వదిలి చాలలోతుగా నున్న యొక గడ్డ (అనగా కొండ ఏరు)
వంతును పారిపోయిరి. ఆ గడ్డ మామటల వారిండ్లగా వంకర
టింకరగా పోయియుండును. పిత్తూరిదారులలో మరికొందరు మా
ఎదుట వెల్లు తియబడిన యొక భూమిని దాటి
చోడిచేసులో చేరుకొనిరి. పోలీసు లప్పటికి కరువడిగా నొక
మైలుదూరమునందును వారందఱును చాల అలసిపోయిరి.
అంతలో మాకు ఎకమగ్రున్నుండి పిత్తూరిదారులు తుపాకులను
కాల్చిరి. అచట పిత్తూరిదారులు అన్నట్లు మేరుదివరకు కనిపెట్టనే
లేదు. మాకు వెనకకు వెళ్లిన వారుభాగమున 300 గజముల దూర
మునందున్న ఒక గడ్డలో నుండి పిత్తూరిదారులు తుపాకులను కా
ల్చిరి. అంతట చార్లెస్ గారు కొద్దిదూరితో వెనుకకు పోయి వారి
పై తుపాకులకాల్చిరి. జానుగారు తక్కిన సేనతో ఎదుటనున్న
వారిని కలవడి. అంతకుపూర్వము కుడిప్రక్క నున్న పిత్తూరి
దారుల సేనకు వంకర డివిజనువారు తుపాకులను గాల్పుగా
పిత్తూరిదారులు పల్లె దివరగా అచటికి 200 గజములదూరమున
నున్న కొండవంతుకు పారిపోయిరి. ఆ కొండను పట్టుకొని అదేవి
తో నిలబడుచున్నది గాన పోలీసులువచ్చి ఆ సంగతి చెప్పిరి.
ఎదుట చోడిచేసులో నున్నవారిపై లూయిగను దళమువారు
గుండ్లను వదలగాపిత్తూరిదారుల తుపాకులను గాల్పువారిద్దఱు
వదిలిరి. ఎదుట ప్రక్కల పిత్తూరిదారులను గూడ వెనకకువెళ్లి
చార్లెస్ గారు వచ్చిచేరి. అంతట జానుగారి సర్వసేనతోను
చోడిచేసులో నున్న వారిని తలపడెను. పిత్తూరిదారు లొక్క
వంతున వదిలికి 50 గజముల దూరమునందున్న కొండయొద్దకు
పోయి కొండ దిగువను చేరిరి. కాని లూయి ఫిరంగిని నాలుగు

సారులు కాల్పులతో కొయలంటనుండి గూడ పారిపోయి అన్ని
వైపులను ఆవరితో నిండిన కొండ చుట్టలలో చేరిరి.

ఎదుటనున్న పిత్తూరిదారులు కొండదగ్గర బలమైన స్థాన
మున చేరగలుగుటకు వ్యవధి ఏర్పడుటకే తక్కినవారు ప్రక్కల
నుండియు కనుగనుండియు తలపడుచు మరల పారిపోవుచు
మరల తుపాకులు కాల్పులు విచ్చిరి. మరల 500 చి
గాని పోలీసు దళములు కడపిగ్రామముగ నడుచుటచే వారియెత్తు
ము సాగలేదు. కొండ కడలి దూమున జానుగారు దళములను
మరల నాయకత్వమున కొని కొండవంతు నడిపించిరి. కొండ పై
కి కొంతదూరము వెళ్ళుకొని విల్లును అమ్మలను కత్తిరి పట్టుకొని
యున్న కృష్ణదేవిపేట వాస్తవ్యుడగు నొక మాలవాడుకనబడెను.
వానిని పోలీసులు పట్టుకొనిరి. కొండపై వెరుకగా పిత్తూరిదారు
లెవరును కనబడలేదు. వారా లోపలనే చీలిపోయి చిన్న చిన్న
గుంపులుగా చేరి వెళ్లగడ్డపాలెమునకు రెండు ప్రక్కలనున్న
కొండలపై వెళ్లి తప్పించుకొని పోయిరిగాన నిక ముందుకు వె
ళ్ళుట లాభకరముగాదని జానుగారు గ్రామమువంతు మరలిరి
చోడిచేసులో రెండు పోలీసు (కాల్పు) తుపాకులను, 250
బాంబులందుగుండును, మాడుకత్తులను, నాలుగు గస్తీలను
ఒక గవర్న మెంటు టుపాసుంచియు కనబడెను. అసంచితో రా
జుగారి స్వంతసామాన బంధెను.

పోలీసులపై పిత్తూరిదారులు విరామము లేకుండ అగ్ని
వర్షమును కురిపించుచుండినను పోలీసులు చిరుతిరుకు కడుసా
మానముతో క్లాసునియుగా పనిచేసిరి. చార్లెస్ గారును దేశియో
ద్యోగులందఱునుగూడ కలవరము లేకుండ పనిచేయుటవలననే
పోలీసులలో జనపద్ధ మేమియును కలుగలేదు. మొదటిసారి
లూయి ఫిరంగిని కాల్పునక దానాడు జ్వరముతో బాధపడు
చుండినను ఫిరంగితో మైలుదూరము పరుగెత్తి మరుగు కొండ
మైన లేని బహిరంగ ప్రదేశమున కొయలంటు తుములముగా
తమచున్నచోటనేనిల ఫిరంగిని కాల్పునని జానుగారు ప్రశం
సించుచు వ్రాసిరి.

స్వీనేగారిదళము

జానుగారి దళమునకును, పిత్తూరిదారులకును జరిగిన పోరు
వృత్తాంతమును విని వెంటనే పిత్తూరిదారులను తరుమరలెనుగాని
అలస్యము చేయునాడని స్వీనేగారు తెలిపినచో నాకు (మ
న్యం ప్రధానసేనాని) తెలిసిరి. నేనును అంగీకరించిరిగాని నేను
కృష్ణదేవిపేటకు వచ్చువరకును ఆగవలెనని తెలిపిరి. నేను
వెంటనే కృష్ణదేవి పేటకు వెళ్లిరి అంతకు కొద్దిగాముందుగా
నే జానుగారి రచటికి వచ్చిరి. నేను వెళ్లిన ఆరగంటలలో స్వీనే,
కీనీ, నుజేదారు కలెక్టరు, జమాదారు కేళవనాయకులు, పర
మేశ్వరనాయకులు, సార్వెటు గాడ్వలుగార్లును 47 గురు నానకమీ
సములు వుద్యోగులను మోటారు లారీలలో బయలుదేరిరి. బం
డ్లుమున్నగువానిని గోలుగొండలో వదిలి వారు కాలినడకన ఆ
దయము జానుగారిసేన వెళ్లిన తావుకు మరల వెళ్లి బాగుగా వె
దకిరి. అచటపట్టు సంతకగూడ వెదకిరి గాని గాయములు కలిగి
న వారెవరును కనబడలేదు. ఒక దేశివాళి తుపాకులను తెచ్చి
గ్రాపు తీగయును మూతము దొరికెను. అప్పటికి గంధార్వసమ
యమైనది. పిత్తూరిదారులు కొండపై వెళ్లి పారిపోయిరి తెలి
సినందున ఆకొండవెళ్ళుటకే స్వీనేగారు నిశ్చయించిరి. సగ
ముదూరము ఎక్కువకి బాగుగా చీకటి క్రమమైనది. కడుకవ్వు
మునైనగాని వారు నడువబాలకుండిరి. సామానులతో కొంచమా
లక్కమైనను వెనుకనుండి కావలెనని కీనీగారితో చెప్పి స్వీనే
గారును తక్కినవారును కొండపై నున్న గొల్లూపురముకు
త్రోసికొనిపోయిరి. వారచటికిన మరొకదినటికి కీనీగారు
గూడ వచ్చిచేరిరి ఆగ్రామముం దెవ్వరును కనబడలేదు. గుడికల
తలుపులు విగించబడియుండెను. నుజేదారు కలెక్టరు, స్వీనేగా
ర్లును ఒక నిపాయియును ఒక గుడికలతలును పగులకొట్టుచుండ
అచటకొలనుండి ఒక కెడ్డెల్లి అసిపాయిపై నుండి అతరిచేతిపై
గోళ్లతో గీరినది. అది శుభశకునమని నైసికులు అభిప్రాయముతో
పలికిరి. అచట నాగి తేయాకుపానియమును తయారుచేసి తా
చుందగును దానిని త్రాగి చంద్రోదయముగురవరకు నచట నుండ
వలెనని స్వీనేగారు నిర్ణయించిరి. చంద్రోదయము కాగానే
వారా గ్రామము నుండి బయలుదేరిరి. గ్రామ

వాసులు గుడికలను వదిలి ఒక కొండ చుట్టలలో
దాగియున్నట్లు వారి కత్తును తెలిసెడిది. వారికి ధైర్యము చెప్ప
గా బహుకష్టముమీద నానకమీసలలో కొందరు వచ్చిరిగాని
ఆ నాడుదయము తుపాకుల చప్పుడు వినిబడగానే తాము
యిండ్లను వదిలి పోతిమిగాని తమ కేమియును తెలియదని వాడు
చెప్పిరి. ఆ గ్రామమునుండి రెండుదూరముమాత్రమే గలవు. ఒక
దారిని వెళ్లిన లంబనీగిరిని యింకొక దారినివెళ్లిన లింగపురమున
కును వెళ్లవచ్చును. ఆ నాడుదయము విషవకారు లెవరును
తుపాకులు కాల్పులచేస వంకనుండి మా గ్రామమునకు. రాలేదు.
ఇది నిశ్చయమని జానపదులు చెప్పిరి. ఎవరో కొందరు కత్తులు
తుపాకులు పట్టుకొని లింగపురము వంకకు పోవుచుండ తన
బాసమా చేసి చివర కొకడు చెప్పెను. లింగపురము భారా
కొండలకు చేరువగా నున్నది. అచటి ప్రదేశము పిత్తూరి దారుల
కనుకూలముగా నున్నది. అచటికి వెళ్లిన ట్టివాసపడు గూడ
చెప్పెను గాన లింగపురము వంకకు వెళ్లవలెనని స్వీనే
గారు నిర్ణయించిరి.

రాత్రి 11 గంటలకు పోలీసులు లింగపురము చేరిరి. వారు
కడు వినుచుచు కడువరకపు దారిని కొండలను ఎక్కుచు
దిగుచుచాల కష్టపడి లింగపురము చేరిరి. లింగపురములో పురు
షులు మాత్రము కొద్దిమంది యుండిరి. తక్కిననా రందరును
పారిపోయిరి. వారి నడుగగా పిత్తూరిదారు లచటికి రాలేదనిరి
కాని ఆగ్రామమునకు వాయవ్యభాగమున ఏటి పల్లములో 30
మంది కొయలు దాగియున్నారని చివరకొకడు చెప్పెను.
అంతట పోలీసు లాదారిని వెళ్లిరి. అటులు 100 గ జ
ములు వెళ్లి ఎడమ ప్రక్కకు మరలి ఏటి కంక
కు పోగాకాచట తటాకున కొయలకుంపు కనబడెను. కొయలెం
దరున్నారో తెలియలేదుగాని వారిలో నిద్రకు గ్రామమువంకకు
వరుగిడిరి. నుజేదారు పడకరుగారు ఒంటరిగా నుండుకు వెళ్లి
యాచించిచ్చి కొంతదూరములో ముటకనబడుచున్నది. అచట
కొయలుండునని తెలిపెను. అదిగూడనొక కొయలవేరుండునైయుం
డును. ప్రదేశము చార్లెస్ గారు గోతులతోను పాసాణములతోను
సోతాపులతోను వంకములతోను నిడియున్నదని యూహించి
నీనేగారు దళమునమాడుభాగములచేసిను. కీనీ కేళవనాయకు
పరమేశ్వర నాయకుగార్లును 15 మంది. యుద్యోగులకు ఏటికి
ఎడమప్రక్కను నుజేదారు కలెక్టరుగారిని మరి 10 మందిని కుడి
ప్రక్కను వంపి నీనే సార్వెటుగార్లును తక్కినవారందఱును ఏటి
మార్గమున బయలుదేరిరి. కీనీగారు పరుగుననేపోయి కొయల సా
నమునకు గరిగా వెనుకప్రక్కనుండి ఏటిలోకిదిగిరి వారు ఏటిలో
దిగిన వెంటనే వారిపైని కొయలు తుపాకుల కాల్చిరి. మొదట
కలెక్టరుగారు ముటకుచూచిన తావుకు స్వీనీగారి జట్టు వెళ్లె
ను. వారికచట ముట కనబడెను. ఒకదెప్పు మనుష్యులుగూడ
కనబడిరి. అంతలోనే కొయలుకీనీ గారిజట్టుపై తుపాకులను గాల్చిరి.
వెంటనే నీనేగారి జట్టు కొయలపై బడిను. అప్పుడే ఫణికు
గారి జట్టుగూడ చేరియుండును. ఒకగంటసేపు పోరు జరిగినది.
అటాపిచ్చుటనే నీనేగారు కీనీగారిని కలిసికొనగలిగిరి. కేళవ
నాయకుగారికి బలమైన గాయములు కలిగి ననియును ఒక
గునలో కొందరుకొయలు 300 ఫిరంగితోనున్నారనియు దానిని
వారు పడత్రోయజాలక పోయిననియు కీనీగారు నీనేగారితో
చెప్పిరి. పోలీసులు తుపాకులను కాల్పుట అప్పుడే మానినందున
పిత్తూరిదారులును మానివేరిరి. తుపాకు పిత్తూరిదారులు కూడు
కొని తనసేన గ్రామమును చేరుకుండ నడుచు నడ్డుకొందురేమో
యని నీనేగారు భయపడిరి. అందువలన గ్రామము వంకకు నడువ
వలెనని అభిప్రాయించిరి. వారట్లు పోవుచుండగా కీనీ, ఫణికు
గార్లు అగవలో కాగడాలుపెట్టిచూడగా నందుండి యొకడు
పారిపోయెను. ఈ రీతిగా ఆ రాత్రి 11-45 మొదలు 12-45
వరకు పోరు జరిగెడిది. దారిలో కొన్నిశకములు కనబడెను
చాల తుపాకులను మందుగుండును దొరికెను.

గ్రామముచేరి లెక్కచూడగా పోలీసుసేనలో వందరును
నురక్షితముగా నుండిరిగాని ఒకనికి మెదమీద గాయము కలిగెను.
తెల్లవారిన పిచ్చుట మరల పోరుజరిగిన చోటికి వెళ్లిచూడగా
రి కళములును మరి కొన్ని తుపాకులును మందుగుండును
కనబడెను.

ఏటివద్దకు పోయిచూడ నచట నొక ఆభారమును జలపాత
మును కనబడెను. కడపటి కళము కనబడిన తావునుండి మరిచాల
దూరము వరకును రక్తపు దాగులు కనబడెను గాన కొయలలో
మరికొందరికి గూడ గాయములు కలిగియుండవచ్చునని తోచి
నది. ఈ విషయము కీనీ, ఫణికుగార్లు వలననే ముఖ్యముగా కలి
గినదని చెప్పవచ్చును. కీనీగారు వెనుకనుండి వచ్చుటవలన కొ
యలు ఏటిలోనికి పోకులినవిచ్చినది. ఫణికుగారు ముంపు
పోయి ప్రతిగుంపునాడును బాగుగా కనిపెట్టిరి. అందువలన మన
సంఖ్యను వారు పూర్తిగా తెలిసికొనకమునుపే మనము వారిపై
బడుట కనకాళము కలిగెడిది. కొయలు గురిచూచి కాల్పు

దేశీయ వార్తలు

కీర్తి శేషులగులాలారాధాకృష్ణరాయగారు

లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు మృతినొందుట
శిరోమణిగురుద్వారాసంఘము
గయలో సిక్కులమతసభయును గురుగోవిందసింగుగారి వర్ధంతిఉత్సవమును జరుపబడును
శాసనసభలకు వెళ్లుట
శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారి వంచమలేఖ

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

గయా కాంగ్రెసు మహాసభ

ఎన్నుకొనబడిన ఆంధ్రప్రతినిధులకు విజ్ఞప్తి

కీర్తి శేషులగు

లాలా రాధాకృష్ణరాయగారు

లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు మృతినొందుట
లాలా లజపతిరాయగారి తండ్రిగారు లాలా రాధాకృష్ణరాయగారు యీనెల 11 వ తేదీ ఉదయమున లాహోరులో చనిపోయిరి. వారివయసు 75 ఏండ్లు. వేలకొలది పాఠకుల అన్ని మతములవారును శవముతోగూడ శ్మశానమునకు వెళ్లిరి.

గయా కాంగ్రెసు మహాసభ

ఆంధ్ర రాష్ట్ర ప్రతినిధులకు హెచ్చరిక

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి గుంటూరు నుండి నేడిట్లు తిరిపిస్తూ సంకెత.

ఈ నెలలో గయలో జరుగు దేశీయ మహాసభకు వెళ్ల గోరుచు దేశీయులు పంపినవారందరకు ప్రతినిధులు వెళ్లుకొనబడిరి. ఈ సంవత్సరము కాంగ్రెసుగల చాల ముఖ్యమైనదిగాన ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధు లందఱును తప్పకుండా గయకు వెళ్ల గోరెదను.

టిక్కెట్లు

గయలో ఆంధ్ర కలీమన 28-24 తేదీలలో టిక్కెట్లు యియ్యబడును. ఈలోగా ఆయామండలములకు పంపుటకు వ్యవధిలేదు.

బాకీ పైకము

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులును యితర ప్రతినిధులును చెల్లింపవలసిన బాకీపైకమునంతను టిక్కెట్లు యియ్య బడులోపలనే పంపించగోరెదను.

క్రొత్తవారు

ఇకమీదట గయకు వెళ్లగోరువారుగూడ 19 వ తేదీలో గా నాకు దరఖాస్తులను పంపవలెను.

వెళ్లజాలనివారు

ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనబడినవారిలో ఎవరైన గయకు వెళ్లజాలనివో ఆ సంగతి త్వరలో నాకు తెలుపగోరెదను. వారల్లు తెలిపినవో వారి స్థానములలో క్రొత్తవారిని ఎన్నుకొనటకు వీలుగు నని కార్యదర్శి తిరిగింపెను.

పండిత మాలవ్యగారు అమృతసరు వెళ్లుట

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు 11 వ తేదీకి అమృతసరు చేరిరి.

లేదు. వారు కొండల నెక్కుచు కాల్పుచు పోయినట్లు కనబడినది.

అందఱును క్లాసునియముగా పనిచేసిరి. కీనీ ఫణికరు కేశవ నాయకు సామెంటుగార్లు చాలబాగుగా పనిచేసిరి. సామెంటు ప్రభువధ్యమున కేగి సన్నితోపోరెను. అనిష్టి నేగారు (వాసి). జాను స్వీ నేగార్ల తృప్తికముగా పనిచేసిరి తెలుపుట నా కిష్టమున్నది. ఏలన వా రాత్మ ప్రశంస చేసికొనెను. వారిద్దఱును సీరదిత్రముతో వర్ణములను కడపిరి. పితూరిదారుల మూల బలమును భేదించిరియే చెప్పవచ్చు నని ముగ్ధం ప్రధానసేనాని ప్రాసెను.

గయలో సిక్కుల మహాసభ

గురుగోవిందసింగు వర్ధంతి ఉత్సవము

శిరోమణి గురుద్వారాసంఘమువారి ఏర్పాటు ప్రకారము గయలో సిక్కులయిత సభ జరుగును. గయలోనే 24 వ తేదీన గురుగోవిందసింగు వర్ధంతి ఉత్సవముగూడ జరుపబడును. లాహోరు అమృతసరుజిల్లాలో చాల గురుద్వారములు సంఘము వారికి లభింపబడెను. అన్ని శిరోమణిసంఘమువారు ప్రకటించిరి.

గాంధీ మహాత్ముడు

జపాను ప్రశంస

ఇండియన్ టెంట్ టోకియో విలేజిరి యిటులు ప్రాయచున్నాడు:-

యాదో శ్వయంకర్ అను నేన విశ్వవిద్యాలయము లోని ఆచార్యుడు హిందూదేశపు వ్యవహారములనుగూర్చి మచ్చటించుచు నీచర్చిప్రాయము తెలియచ్చియుండెను. "హిందూదేశమును సంరక్షించుటకు గాంధీయోగదేవలగు. వాహురు గొప్పకవి కాని దేశముయొక్క నాయకత్వమును వహించుటకు సమర్థులలో గాంధీకేవలఁడు. సత్యాగ్రహము జను మెరుగునగు గాంధీ విద్యావము ఉత్కృష్టమైనది."

ఈయధిపాయమును ప్రకటించిన జపాను పత్రిక "జపానా కామేజి" దేశీయమహాసభనుగూర్చి యిటులు ప్రాయచు న్నది:- "దేశీయమహాసభ గయలో జరుగబోవుచున్నది బ్రిటిషు అధికారముకొండ దేశీయుల ప్రతినిధులతోగూడి పార్లమెంటునం దీయమహాసభలో ప్రజాభిప్రాయము తెల్లడియైనట్లు తెల్లడికాలగురు. రాజ్యాంగ, ఆర్థిక, సాంఘిక, మార్పు లదితిరముగా హిందూదేశమునందు జరుగుచున్నవి. గాంధీయహాత్ముని ఆసహాయకత్వమును ప్రపంచము కంటటను తెలియవచ్చినది. గత 2000 సంవత్సరములకుంటూవ్యమునండియు జపానుకును హిందూదేశమునకును సంబంధ మేర్పడినది హిందూదేశపువ్యవహారములందు జపాను తీసికొనవలసినంత శ్రద్ధ తీసికొనకుండుట మిక్కిలిచోచనియ్యదు. హిందూదేశము ఆసియాకు చెందినది ఆసియాలోని యేదేశముగాని వృద్ధిపొందుట ఖ్రీశదశ కొండుట యందును జపానుకు సంబంధ ముండును. ఈసంవత్సరపు దేశీయ మహాసభలో ముఖ్యములగు ప్రశ్నలు చర్చింపబడును. సమస్తి కా. నల్లంఘనవిమయమై చర్చ జరుగును. తీర్మానము గావించబడును. బ్రిటిషు, అమెరికను పత్రికాధిపతు లనేకులు తమదేశములకు యధార్థముల వార్తల గొంపోవరానున్నారు. జపాను పత్రికలపత్రికముగూడ ప్రతినిధులుగ కాంగ్రెసు కేగెదనని నమ్మియును."

జపానుదేశీయులు భారతదేశమున నిప్పుకు శ్రద్ధకావుచున్నారు. చిత్రపటములతో రెండువెద్దపంపుటములు తెలుపగదీ నని హిందూదేశవిషయమైన సంగతులు తమచుగానకటించని పత్రికలేదని చెప్పవచ్చును ఈ శీత కాలము కాంగ్రెసుకు జపాను పత్రికాప్రతినిధులు అచ్చటకు రావచ్చును. వాడి మన దేశీయులు ముఖ్యముగా కాంగ్రెసు అధికారులు, వ్యవస్థాపకులకు సహాయమును, గౌరవము నొసంగి వారికుదితముగ సౌకర్యములను చేకూర్చునని నేమచున్నాను.

ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ

తాడిపత్రిలో 10 తేదీన ఆమోదింపబడిన తీర్మానములు

నిర్ణయించిన ప్రకారముగ ఈ నెల ౧౦ వ తేదీ ఆదివారం ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారుక కథ యిచ్చట సమావేశమైనది. ఆదివారం ఉదయం మొలుబులో రాష్ట్రసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశంగారును, కళ్యాణుల శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారును, గిద్దే రంగయ్యనాయకుగారును, మద్రాసునుండియు నుండర రామరెడ్డిగారు నెల్లూరునుండియు, కే. రాజగోపాలాచార్యుల గారు తిరువనంతపురం విచ్చేసిరి. అదేమిదిలోనే శ్రీయుత తిన్నవ లక్ష్మీరాజుగారు గూడ విచ్చేసిరి. నుండల సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత గాడిచర్ల సూరిసోమరావుగారును కార్యదర్శియు యితరులను వారికి స్వాగత మొసంగిరి. పదిగంటల పాసింజెరులో రాష్ట్ర సంఘ కార్యదర్శిగారుగు శ్రీయుత నడింబల్లి లక్ష్మీ స్వమీచా రావుగారును, శ్రీయుత మంగయ్యగారును రాజచంద్రుండి నుబచ్చాణ్ణంగారి తల్లి లక్ష్మీనరసమ్మగారును విచ్చేసిరి. వైవాకి కల వీరికిగూడ స్వాగత మియ్యబడెను.

సమావేశము మధ్యాహ్నం ౧ గంటకు శ్రీయుత వారి సర్వోత్తమరావుగారి భవనము నందు జరిగినది. సాయం త్రం ౫ గంటలకు పని భూరిగ ముగిసింది. అవసరముగ కార్యములల్ల శ్రీయుత కా. నాగేశ్వరరావుగారు అనాటి సాయం కాలపు బహిరంగసభకు వుండుటకు వీలులే; కన్నూరుకు ఆసాయంకాలమే వెళ్లిరి.

బహిరంగసభ

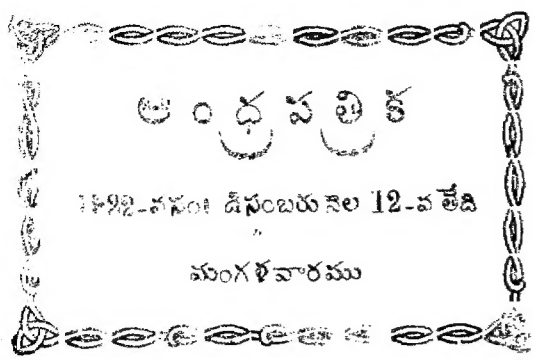
సాయంత్రం ౫-౩౦ గంటలకు బహిరంగసభ శ్రీయుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతుల వారి ఆధ్యక్షత క్రింద మిక్కిలి జయప్రదముగ శ్రీచింతల వెంకట్రామణ స్వామివారి దేవాలయమున జరిగినది. మహారు కెయ్యియండికన్న హెచ్చుగ అన్ని తెలవాటకు సభలో చేరియుండిరి. శ్రీయుత ప్రకాశం గాడిను ను దరవామరెడ్డి గారును శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీ రాజుగారును, లక్ష్మీనరసమ్మగారును అతికభిరంగవ్యవము లచే ప్రజల నుద్వేగించిరి. ప్రముఖ రాజకీయవేత్తలైన గూర్జియు, కద్దగబట్టల ఆచార్యకేశవగూర్జియు విత్తలము వివర్జించి సభ్యులయొక్క ప్రస్తుతభర్తమును తెల్లడించిరి. మృగ్యుమదనము లయి మృగ్యులు కరిగించి భేదించుటకై శ్రీయుత కదప నహంకారదదాను గారిపాటుతోగూడినశీతవ్యాధిమతో సభ ముగియబడెను. తాడిపత్రి గాడుమువారు కాంగ్రెసు విభాగం దలి నిర్వాణ కార్యమును చాలబాగుగ నెరవేర్చుచున్నారని శ్రీ యుత ప్రకాశి గారు ముహూర్త పిత్తివలిరి. సమావేశమున జోద్యమును తాటిపర్తినుండి జైలుకు వెళ్లినవారిని ప్రస్తావించి అచ్చట హాజరుగా నుండి శ్రీయుత:- కోట్లో శ్రీనివాసాచార్యులు. కే. మలకాశిరావు, యెర్రంకెట్టి కేశవు, మోగ్గు నులేమా, సామెంటు, గంగిజిరావు, మక్కరబాబాగార్లకు అభ్యక్షులు ప్రస్తుతములవేసిరి. శ్రీయుత గా హరిశ్చంద్రులను రావుగారు సభసమయం అభ్యక్షులవారికిని ఇతర నాయకులకున్న వందనములు సమర్పించిన పిదప సభ ముగింపునకు వచ్చెను. శ్రీ యుత ప్రకాశంపంతులుగారు మొగలపవారు ఆచార్యులగియు మునునాడుదయమునను తమప్రాసములకు ప్రయాణమై వెళ్లిరి. నాయకులు ప్రాసములో జరుగు ఖద్దరు పనులను బట్టలను జేరీచించి మిక్కిలి గంతోషించిరి.

కారాగృహవిముక్తుల రాక

నెంకలూరునుండి శ్రీయుత ప్రతాపశిరి రామమూర్తి గారు 9 వ తేదీ శనివారంనాడు కడపూరిజైలునుండి విముక్తులైన హిందూత్వం శ్రీయుత కల్లూరు నుబ్బరావుగారుక ౧౦ వ తేదీ ఉదయం యిచ్చటికి విచ్చేసిరి. శ్రీ మోగిశ్వరేశ్వర రావుగారును చౌ. వెంకటరంగ చాగ్గూరుగారును వారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఈవేలం సాయంత్రం బహిరంగసభ మొనటి జరిపబడును. అప్పుడు శ్రీ కుత్ బిడ్డే రంగయ్యనాయకుగారును కల్లూరు నుబ్బరావుగారును ప్రా. రామమూర్తి గారు మొదలగు వారును వుపన్యసి తురు.

గయా కాంగ్రెసు

ఇచ్చటనుండి గయా కాంగ్రెసుగూడ ముందుకు పయనించి వెళ్లుచున్నారు. అచ్చట జరుగబోవు ఖద్దరు సమస్తి మహాసభా చర్చితారు తమవస్తువుల సభుడే పంపి అచ్చు ప్రదర్శనాప జేయుటకు తగు యేర్పాట్లు జేయుచున్నారు.

పరిపాలనము స్తంభించుట

ఇండియా ప్రభుత్వమువారంపిన లేఖనంతను జూచిన, రాష్ట్రములయందేమి, కేంద్రప్రభుత్వము నందేమి పరిపాలనము స్తంభించెనని జెప్పవచ్చును. దాదాపుగ నన్ని రాష్ట్రములలోను, డబ్బు లోపము కనుపించును, రాబడి తక్కువ. వ్యయమధికము. రాష్ట్రములకగు వ్యయములో ప్రధానభాగము, ఇండియా ప్రభుత్వమున కీయవలసిన సామగ్రి కేంద్ర చెల్లుబడియగుచున్నది. చెన్న రాష్ట్రమునకు రాబడిలో 42 లక్షల దిగుబాటుకలదు. నాలుగవత్సరములనుండియు ఈ రాష్ట్రమునకు వరుసగ రాబడిలో కొరతగలుగుచున్నది. ఈలోపమును దీర్చుటకు, మద్రాసు ప్రభుత్వము ఆవసరమగు ఖర్చులను చాల భాగము తగ్గించుకొనెనని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచున్నారు. ఇంతియగాక, స్టాంపు డ్యూటీలను, రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజును మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు హెచ్చుజేసిరి. ఇదిలేకున్న దిగుబాటు ఇంకను హెచ్చునది. బొంబాయి రాష్ట్రమున రాబడి కన్న ఏబదిలక్షలు వ్యయ. మధికమయ్యెను. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారును స్టాంపు డ్యూటీల సధికముగ విధించి, రాబడిని పెంచుటకు బూనిరి. బెంగాలు రాష్ట్రముమాత్రము కొంచెము తెప్ప రిల్లినది. కారణమేమి? బెంగాలు రాష్ట్ర మియ వలసిన సామగ్రిను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వదలుకొనుటయే, ముఖ్య కారణము. ఇందుకు దోడుగ, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తపన్నులను విధించిరి. పంజాబు రాష్ట్రమున 180 లక్షల రూపాయల దిగుబాటు గనుపించెను. బర్మాలో పైతము 190 లక్షల రూపాయల నష్టము న్నను, బియ్యపు కంట్రోలు స్కీము వలన చేకూరిన డబ్బును చేర్చుకొనుటచే, నష్టము తొలగెను. బీహారు బరిస్సా రాష్ట్రమునకు 51 లక్షల నష్టముగలదు. రిజిస్ట్రేషన్ ఫీజులు వృద్ధిజేయబడెను. ఇవిచాలక, కోర్టుఫీజును, ఇరిగేషన్ రేట్లను, బాగుపన్నును వృద్ధిజేయుట కాలోచన జరుగుచున్నది. మధ్యరాష్ట్రములకు 50 లక్షల నష్టము గలిగెను. ఈ ప్రభుత్వమువారును పన్నులను వృద్ధిజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అస్సాం రాష్ట్రమునకు 14½ లక్షల నష్టముగలదు. ఈ రీతిన, బెంగాలు, బర్మా రాష్ట్రములుదప్ప, మిగిలిన రాష్ట్రములన్నియు దివాలా దీసినవి. కొన్ని రాష్ట్రములలో నష్టమును పూడ్చుటకు, హెచ్చుపన్నులను విధించినను, లాభము గలుగలేదు. నష్టము భర్తీగాలేదు. రాష్ట్రముల పరిపాలనము స్తంభించెనుటకు సందియమేమి? డబ్బు లేనిది, ప్రభుత్వము తెలుల పరిపాలింపగలవు? పరపతి లేని వారికి ఋణముమాత్ర మెటుల లభించును? లభించినను దానిని తీర్చుమార్గమేది?

సంస్కరణముల మూలమున దేశము సంపద తోడులమగువలసియుండ, ఇట్టి నిర్భాగ్యదశ ననుభవించవలసివచ్చుట విచిత్రముగాదా? సంస్కరణముల ఫలితముగ, ఏ చక్రమున కాచక్రము మూలబడినది, ఎప్పుటి కయినను మంచిదినములు రాక

బోవునా యని, ప్రతిరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమును తలచి క్రొత్త పనులను తలపెట్టినవి. వీనికి గావలసిన సామగ్రి కు ఋణము దీసికొని పలయునని భావించినవి. రాబోవు అయిదు సంవత్సరములలో క్యాపిటల్ వ్యయమును నాలుగోట్లవరకు ఖర్చుపెట్టుటకు మద్రాసు ప్రభుత్వ ముద్యమించినది. వీనిలో చాల భాగము ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులే. ఇవిగాక భవనములు రోడ్లు మొదలగు వాని క్రింద నాలుగోట్లను, ఫౌజ్ సంఘములకు ఋణముచ్చుటకు 7½ కోట్లను, మొత్తము 15 కోట్లను మద్రాసు ఋణముదెచ్చి ఖర్చుపెట్టును. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు మొత్తముమీద 25 కోట్లను ఖర్చుపెట్టదలచిరి. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికి 13 కోట్లు గావలయును. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు 10 కోట్లు ఋణముగావలసి యుండును. రాబోవు నయిదుసంవత్సరములలో మొత్తముమీద క్యాపిటల్ ప్రాజెక్టుల క్రింద సంవత్సరమునకు 18 కోట్లు ఋణము కావలసి యుండునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తలంచుచున్నారు. డబ్బు లేని సమయములో, ఇట్టి కోర్కెలు గొంతెక్కుకోర్కె లగును. రాష్ట్రములు మున్నందు తమ ఆర్థిక స్థితిని చక్కబరచుకొనవలెనని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు హిత మొసగుచున్నారు. ఇట్టి సలహానిచ్చుటవలన, వ్యవహారము తమమీద కేసురు తిరుగునని వీరికి దెలియక బోలేదు. తమకీయవలసిన డబ్బును ముందుగ రద్దుజేసికొనవలెనని, రాష్ట్రము లడుగునని, వీరికి దెలియను. కాని, ఇక్కార్యము సాధ్యపడదని వీరు ముందే తెలుపుచున్నారు. హెచ్చుగవన్నులను విధించి, నష్టమును భర్తీజేసికొనవలయుననిమాత్రము వీరు రాష్ట్రములకు హితమొసగుచున్నారు. ఇకంటాక్కులో కొంతభాగమును ముందుగ తమకుజెందజేయవలయుననియు, ఆపివృత్తు రాష్ట్రములకును ఇండియా ప్రభుత్వమునకునుగల ఆర్థికపు ఏర్పాటులను సవరింపవలయుననియు, సిమ్లాలో జరిగిన సమావేశమున బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు కోరిరట.

మిగిలిన రాష్ట్రములవారు మాత్రము, క్రొత్త ఏర్పాటులను కావించగూడదని ఆక్షేపించిరట. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారి సూచనలను ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ముందే నిరాకరించిరి. ఆలోచించి చేయబడిన ఏర్పాటులను మార్చ గూడదనియు, అటుల మార్చదలచుచో అన్ని రాష్ట్రముల యభిప్రాయమును ముందుగగనుగొనవలయుననియు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములు గట్టిగ నివేదించెను. వీనిలో మద్రాసు ప్రభుత్వముగూడ గలదు. మద్రాసు ప్రభుత్వము మొదట నటుల బాసయిచ్చి, ఇప్పుడు మార్పు గోరుటవలన లాభమేముండను? మంత్రి వర్గము మాత్రము ఘోషపెట్టిన మాత్రమున ప్రయోజనమేమి? కేంద్ర ప్రభుత్వమునకును, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకునుగల సంబంధము నే మాత్రమును కదల్చగూడదనియు, ఇంకవిషయమై ఎట్టియాశయున్నను, శాసనసభలు క్రొత్తఖర్చులను తలపెట్టుచుండుననియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు మందలించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తపన్నులనేకముల విధించిననుగూడ, 10 కోట్ల నష్టము భర్తీగావలసియున్నది. దీనికి దోడుగ రాష్ట్రములకుండ రావలసిన 9½ కోట్లను వదలుకొనుచో తమ కని సున్నయగునని, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భయపడుచున్నారు. ఇండియా రాజ్యాంగ మంత్రీకి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారి హేతువులనుచ్చినవి. రాష్ట్రములకు గలిగిన వివిధ లక్షలనష్టమునకుగాను, ఋణముదెచ్చుకొనుట యవసరము. మొట్టమొదటి అశలన్నియు ఈ తీరునభగ్నమయినందులకు పీలుప్రభు

పుగారెంతయు విచారించుచున్నారు. ఆర్థిక సాంఘికాభ్యుదయమునకు, క్రొత్త క్రొత్త విధానములు తెలువవలసియు, అందుకుడబ్బుపుష్కలముగ లభించుననియు, ప్రభుత్వమువారు తలచిరి. ఆయాశలన్నియు అడియాశలయ్యెను. అందుకని ఇండియా ప్రభుత్వమున కీయవలసినసామగ్రిను రాష్ట్రములు బిగబట్టుటమాత్రము సాడిగాదని, పీలు ప్రభువుగారు మందలించుచున్నారు. ఇండియా ప్రభుత్వపుపరపతి దగ్గిన, హిందూదేశపు పరపతియే తగ్గునట. రాష్ట్రముల కందుచే తీరనినష్టము పాటిల్లునట.

ప్రతివత్సరమునను రాష్ట్రములకేమి, కేంద్ర ప్రభుత్వమునకేమి నష్టమిటుల పాటిల్లుచుండుచో, వివత్తు చేకూరునని పీలుప్రభువుగారు తలచి, ఖర్చును ఇంకనుచాలవరకుతగ్గించుకొని, రాబడిని వృద్ధిజేసికొనవలయునని రాష్ట్ర ప్రభుత్వములకు సలహానిచ్చుచున్నారు. ప్రజలింకను హెచ్చుపన్నులనుభరించుటెట్లులలో మాత్రము పీలుప్రభువుగారు హిందీ యుండరయిరి. హిందూదేశమును వీరు కామధేనువని తలంచిరి గాబోలు! వెనుక నెటులున్నను, హిందూదేశమిప్పుడు నిస్సారమయినదని, స్పష్టమగుచునేయున్నది. మామూలు ఖర్చుకే డబ్బుచాలక, రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు తెంటాలుపడుచు ఋణముల నాశించుచుండ, క్యాపిటల్ ఖర్చుకు ఋణముదెచ్చుకొనుట మిగులకష్టమని, పీలు ప్రభువుగారు సలహానిచ్చుచున్నారు. రాష్ట్రీయ శాసనసభలేమి, సామ్రాజ్య శాసనసభయేమి, ప్రారంభదశయందే ఇట్టిచిక్కులలో బడినందులకు, పీలు ప్రభువుగారి సానుభూతికి కొడువలేదు. మంత్రములకు చింతకాయలు రాలునా యనురీతిని, వీరిసుష్మాసానుభూతి వలన గలిగెడి లాభమేమియుగనుపించదు. రాష్ట్రముల భారము తగ్గదని, ఇండియా ప్రభుత్వము వారును, ఇండియా రాజ్యాంగమంత్రియురూఢిపరచియున్నారు. ఈ యేర్పాటున కిదివర కొకమారు సమ్యక్తించిన మద్రాసు ప్రభుత్వమువారేమి, ఇతర రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారేమి, ఇప్పుడు గగ్గోలు పెట్టిన నేమి లాభము? ఇప్పటి ధననష్టముతోనే, రాష్ట్రముల పరిపాలనము స్తంభించినది. ఇకముందెక్కుడు దుర్భరదశ యుదయింపకబోదు. అభివృద్ధి కవకాశములున్న. సంస్కరణములు కొనసాగుట దుర్లభము. మంత్రులుగాని, శాసనసభ్యులుగాని నిర్వహింపదగిన కార్యమేమియు లేదు. సంస్కరణముల విఫలతను నిరూపించుటకు వేరు నిదర్శన మేమిగావలయును?

కద్దరు సందేశము

మహాత్ముని కద్దరు సందేశమును, కస్తూరీబాయి గాంధీగారు దేశమందంతటను వెదజల్లుచున్నారు. ఇతర త్యాగము లేవియు జేయలేకబోయిన, కద్దరు నయినను గట్టుదని, ఆమృతసరము సగదామె స్త్రీలను బ్రతిమాలెను. గాంధీమహాత్ముని సందేశమును నిర్వహింపని యడల, మహాత్ముని చెఱసాలనుండి విడిపించుటకు వీలులేదని, కస్తూరీబాయిగారు జెప్పిన సందేశము ఎట్టివారి హృదయముల నయినను కరగింపకమానదు. మహాత్మునిపై నిజమగు అనురాగమున్నచో, ఎల్లరును కద్దరును ధరించుట పరమధర్మమని, ఆమె విన్నవిచెను జలంధరులోగూడ ఆమె కద్దరు సందేశమునే నారల వ్యక్తపరిచెను. లాహోరు నగరమున ఆశ్రీ సోదరుల తల్లియగు బైఅమ్మగారు ముచ్చటించుచు, అనేక సంవత్సరముల కృషిచేగాని జరుగని అభివృద్ధి రెండు సంవత్సరముల కాలములో సహజము నిరాకరణమువలన చేకూరెననియు, నాయకులు ముందడుగువైచుచో వారి ననుసరించుటకు

అనుచరులు సంసిద్ధులుగ నుండురనియు, ప్రజలు దిగినంత యుత్సాహము జూపరనుట కల్గయనియు, గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించిన మార్గమును విడనాడవలదనియు, ఇస్లాంతులమును వ్యాపింపజేయునపుడు మహమ్మదు ప్రవక్త ఎట్టి నిరాడంబరమగు జీవితము నవలంబించెనో, శ్రీరామచంద్రుడు వనవాసముజేయుచు ఎట్టి కష్టముల ననుభవించెనో మనమునందు నిడికొని, భారతీయులును ఈసమయమున దేశవిముక్తికి గావలసిన త్యాగములజేయుటకు సంసిద్ధులు గావలయునని, ఈమెదెలిపిన హితము, నెల్లరును ఆచరింపవలసిన తరుణ మాసమయినది. ఏకార్యమునకును బూనుకొనక, ఉత్సాహములేదని నిందించిన మాత్రమున లాభమేముండును? సంతత కార్యదీక్షవలననే కార్యోత్సాహము ప్రజలును. కేవలము సభలు, తీర్మానములవలననే జనించెడి యుత్సాహము చిగికాలము నిలువనేరదు. కేవలము ఆవేశముగాని, ఉద్రేకముగాని, శాశ్వతోపయోగము కలిగింపదు. శ్రీలకు, పురుషులకు, బాలురు మొదలగు నెల్లవారికిని పనిగలిగించెడి కద్దరు వలన, జనసామాన్యమునందు ఉత్సాహము గలుగనిచో, దేనివలన గలుగునో తెలియకున్నది. జనసామాన్యమునకు భుక్తియు ముక్తియు సిచ్చెడి కద్దరుసందేశమునుండి వారిమనములను ప్రయోజనరహితములగు శాసనసభలవంక కీసమయమున ద్రివృత్తి, అసభ్యముగ దోషకమానదు. బొంబాయి మిల్లులుగూడ కద్దరును విస్తారముగ తయారుజేయ బూనుకొనుచున్నవని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి. కడుదూర మాలోచించి మహాత్ముడు నిర్ణయించిన నిర్మాణ కార్యక్రమమును విడనాడి, పరాధీనమార్గములను మరలచేపట్టుటకన్న దేశమునకు నష్టము వేరొకటుండబోను. గయా కాంగ్రెసుసభ, ఈ విషయమై బాగుగ యోచింపవలెను. ఈసమయమున, తప్పుటడుగువైచిన, భావి సంతతిగూడ నష్టముగలుగును. స్వతంత్ర కార్యక్రమము నెంతవరకు నిర్వహించిన అంతకు దగిన ఫలము గలుగుచుండును. ఎక్కుడు కృషిజరిగిన ఎక్కువఫలమును, తక్కువ కృషి జరిగిన తక్కువఫలమును కలుగుచుండును. దేశభ్యుదయము బరులపైగాక తమవైననే ఆధారపడి యుండునని ప్రజలు గ్రహించవలయును. ఎవరి మోక్షమునకువారే కర్తలు. ఇదికేవలము సిద్ధాంతవాక్యముగాక, ఆచరణమున సత్యమని తేటపడుచున్నది. ఈసంగతిని హృదయము జేసికొనుచో, వ్యాకులమునకుగాని, సందేహమునకుగాని అవకాశముండజాలదు. స్వతంత్ర కార్యక్రమమును నిర్వహించునపుడు సుస్థిరగిరిన, పూర్ణమనోరథసిద్ధి వెనుకకు బోవచ్చునుగాని, పని జరిగినంతవరకు లాభము గలుగకబోదు. ఆజ్ఞాసోభానీగారు కాశీసమావేశములో నుడివినటుల, ఎంతవరకు నాటిరో అంతవరకే లభించును. లేనిపోని యాశలను బెట్టుకొనిన లాభమేమి? గాంధీమహాత్ముడయినను, యూరక గూర్చిన స్వరాజ్యము సిద్ధించునని జెప్పలేదు. అందుకు గొన్ని నియమముల నేర్పరచెను. ఆనియమములను చెల్లించక, యూరకవాపోవుటవలనఫలమేమిగలుగును? నిర్మాణ కార్యక్రమము నెమ్మదిగ జరిగిన, ప్రజాశయసాఫల్యమునకు కాలముపట్టును. పనిచురుకుగ జరిగిన కొలదియు, అభివృద్ధియు త్వరలో గలుగుచుండును. అందుకు మారుగ, స్వతంత్ర కార్యక్రమముననే విడనాడి, మరల పరాధీనభ్రమలోనికి తాము దిగి దేశమునుడింపిన, నాయకులు భారతజాతినధోగతి పాల్గొనించెదరు. ఇట్టి యుపద్రవమునుండి, దేశమును రక్షించుటకు, నెల్లరును నడుముగట్టవలయును. మహాత్ముని మార్గమును విడనాడుదని బోధించు

టలో, దాసు నైహూప్రభృతులకు దురుద్దేశముల నెవరును ఆరోపించుటలేదు. వారితో నేకీభవించెడి వారియెడ అసహనము జూపుట, నిరాకరణోద్యమమునకు హానికరము. అభిప్రాయభేదమును మన్నించుట యత్యావశ్యకము. ఉభయపక్షములవారును గయాలో సమావేశమైనపుడు, సమరసభావముతో విషయములను చర్చించుకొనుట యుక్తము. దేశక్షేమమును, లోకశ్రేయమును, భర్తృత్వమును మనమునం దిడుకొని, ఉభయపక్షములును ప్రవర్తించుచో, కాంగ్రెసుసభజయప్రదముగ జరుగగలదు. భావికర్తవ్యమును నిర్ణయింపగలదు. ప్రతిపక్షుల కాశాభంగము కలిగింప గలదు. ప్రస్తుత సమయమున కొందరు నాయకుల నావహించిన సుదియములు, నిరాకరణోద్యమాభివృద్ధికే నిదర్శనము. ఏ యుద్యమమున కయినను పాచ్చితగ్గులు, నిమోక్షాన్నతము లుండకమానవు. కాని నిరాకరణోద్యమాభివృద్ధిని కనుగొనవలె ననిన, అధికారవర్గమువారిలెప్పుడు ప్రయోగించెడి ప్రవిర్బంధములే సాక్ష్యములు. అకాలిలు గనుక అచివ అత్యధ్యుతమగు అహింసాప్రదర్శనమే క్రబలనిదర్శనము.

పరస్పరలాభము

అంతర్జాతీయ వ్యవహారముల కొకదారియు తెన్నును గనుపించుటలేదు. పేరున కెన్నియో సభలుగలవు. సమావేశములు పెక్కులు జరుగుచున్నవి. కాని, వీని తీర్మానములు నిరుపయోగములగుచున్నవి. వాషింగుటను సమావేశమున, పెక్కుజాతులు పాల్గొనినవి. ఇంగ్లండు, అమెరికా, జపాను దేశములు వాషింగుటను యొడంబడికపై సంతకము జెట్టి, దానిని మరల స్థిరపరచినవి. ఫ్రాన్సు, ఇటలీ దేశము లింతవరకును ఈ యొడంబడికను స్థిరపరచలేదు. ముందెన్నడును స్థిరపరచు నాశ గనుపింపలేదట. అందుచే, ఆయొడంబడిక, నిరర్థకమగుచున్నది. ఒడంబడిక ననుసరించి, కొన్నిసౌకల్యము తగ్గించిన ఇంగ్లండుదేశ మిప్పుడు పశ్చాత్తాపము జూపుచున్నది. తాను ముందు తొందరపడితినిని భావించుచున్నది. ఇంగ్లండు క్రొత్తసౌకల్యము నిర్మించినగాని లాభములేదని, సకడే టైముపత్రిక హెచ్చరిక జేయుచున్నది. మరల ఎప్పుటిస్థితియే తటస్థించినది. పెద్ద సమావేశములవలన డబ్బు దండుగదప్ప వేరులాభములేదని, వెల్లడియగుచున్నది. తుత్స సమస్య విషయమై ఫ్రాన్సు, ఇంగ్లండు దృష్టిపథముగూర్చి విచిత్ర వ్యాఖ్యానములు బయల్పడుచున్నవి. జర్మను నష్టపరిహారముల సందర్భమున రూపవిషయమై ఫ్రెంచివారికి బ్రిటీషువారు తోడ్పడుచో, లాసాని సమావేశమునందు తుర్కీ సమస్య విషయమై ఫ్రాన్సు తనపట్టుదలను వదులుకొని బ్రిటీషు పక్షమవలంబించునని, ఫ్రెంచి పత్రికలలో సూచింపబడెనట. తుర్కీ సమస్య న్యాయముగ నెటుల బరిష్కరింపవలయునా యను సంగతి ముఖ్యముగాదు. తమ పరస్పరలాభముల కొరకు శాశ్వతజాతులు ముఖ్యవిషయములను బలియిచ్చుచున్నవి. త్రాడు బొంగరములేని ఇట్టి పద్ధతులు తొలగి, వ్యవహారరీతి సంస్కరింపబడ నంతవరకు, ప్రపంచమునందు శాంతి గలుగనేరదు.

శాసనసభలు : సక్లత్ వాలాగారి యభిప్రాయము

నూతనముగ పార్లమెంటునందు సభ్యులుగ జేరిన పార్టీ ప్రముఖులగు పాపుల్స్ ఫ్రంట్ వాలాగారి యభిప్రాయములను, హిందూపత్రికావితేఖకుడు కనుగొని ప్రచురించెను. వెజ్టిప్రెస్టు బెకన్ స్పీచు గార్లవలె, సంస్కరణ శాసనము సభివృద్ధిగొవించుటకు తాముపార్లమెంటు సభలో ప్రయత్నించెదరా యని యడుగగ, సంస్కరణ శాసనమునందు తమకు

నమ్మకములేదని శక్లత్ వాలాగారు స్పష్టముగ నుడివిరి. ఇట్టి సంస్కరణములవలన, ఇసుమంతయు లాభముగలుగదని వారినమ్మకము. శాసనసభలనిన తమకు సరికదదని, వీరు తేటబరచిరి. ఏదేశపు శాసనసభల నాదేశమువారే నిర్మించుకొనవలయును గాని, ఇతరజాతులు ఏర్పాటుజేసిన లాభముండదని, వీరి యుద్దేశము. స్వయం నిర్ణయధర్మమునకు విరుద్ధమగు శాసనసభలు స్వాతంత్ర్యమునకు మార్గము జూపజాలవు. భారతీయులు మున్ముందుగ సంపాదించవలసినది స్వయంనిర్ణయాధికారము. ఈయధికారము చేకూరినపిమ్మట, ఎట్టి సంస్కరణములను నెలకొల్పవలయునో, ప్రజలే నిర్ణయించుకొందురు. స్వయం నిర్ణయాధికారము లభింపకముందే పరులు నిర్మించిన శాసనసభలలోజేరిన, స్వరాజ్యసిద్ధిగ నెరుకుదుమగును. హిందూదేశ కార్మికులందుచే శాసనసభలలోజేరిక, వెలుపలనుండియే కృషి నలుపుచో విజయము సిద్ధించునని శక్లత్ వాలాగారు హెచ్చరించిరి. శాసనసభల ఎన్నికలలో పాల్గొనుడని, కార్మికులను ప్రోత్సాహపరుప యత్నించెడివారు, లేబరు ప్రతినిధియగు శక్లత్ వాలాగారు దెలిపిన హితమునుగూర్చి ఇంచుక యోచించుట యుక్తము.

స్థానికవార్తలు

సాంఘిక సేవ :—సాంఘిక సేవయందు పాల్గొనరా. సమావేశము రాగల 29, 30 తేదీలందు మదరాసున జరుగునది కలకత్తా సేవాసమాజభ్యుదయ ద్వారా డి. ఎస్. మిత్రగారభ్యుత్తర కపింతురు. విజయవాడ తెలికొనగోరువారు కార్యదర్శులను ప్రాయశఛ్యుత.

ఒక దొంగతనము :—క. రంగనాయకి అను జొక అమె జాట్టిటవును 4 సింగన్న నాయక పీఠిలో నివాసము చేయుచుండ ఆమెదగ్గర యినుకపెట్టెలో గత ఆదివారము నాడు చూచునది రూ 14,000 ల విలువగల నగలు కన్పించెను. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము :—ఈసమాజ సభ్యుల 52 వ వార్షిక సాధారణసమావేశము సమాజమందిరమున 15 వ తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 6 గంటలకు జరుగును. అప్పుడు వార్షిక నివేదికార్యమును తనిఖీజేసి లెక్కలను ప్రయోచింపటయు కార్యనిర్వాహక సంఘభ్యుల నెన్నుకొనుటయు ఆదిటగును నియమించుటయు జరుగును.

మహాత్మాగాంధీమహర్షి, నేత, ఉచితపాఠశాల :—మూడవ విద్యార్థుల మత్సాహము గలుగజేయుటకై 10 వ తేదీ ఆదివారమునాడు నాలు కడుమట్టలో పోటీపరీక్ష జరుపబడెను. చాలమంది విద్యార్థులు పరీక్షకు వచ్చిరి. మూడు బహుమానములు సర్పంచిపంపెను. మొదటి బహుమానము ప్రోగ్రెస్సు యూనియను, స్కూలు విద్యార్థియగు యం. వి. గోపాలకృష్ణగారికిని, రెండవ బహుమానము హిందూ ధియూలాకల హైస్కూలు విద్యార్థియగు టి. లక్ష్మీ నారాయణగారికిని, మూడవ బహుమానము హెచ్. టి. స్కూలు విద్యార్థియగు వి. చక్రవర్తిగారికిని ఈయబడెను. సాయంత్రము స్వరాజ్యభజన జరిగెను. మంత్రే మిత్రులును వారి కాయకుడు యం. రామకృష్ణగారును భజనలో పాల్గొనిరి.

పీకప బహుమానము లొసంగబడెను. శ్రీయంత్ర. వం. దరంగారు బహుమానముల గెల్పినవారికి కందము లిచ్చించి 'గాంధీమహాత్ముడు' అను ధ్యానములతో సభయగిరిను.

పంజాబువిశ్వవిద్యాలయ 'లా' కాలేజి భవనమును గొర్చురుగారు తొరచుట.

లాహోరు, దిసెంబరు 31 :—నేటిదిగము పంజాబు గొర్చురుగారు విశ్వవిద్యాలయ 'లా' కాలేజి భవనమును తొరచి, శతవార విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులచే ప్రదర్శించబడిన యొకశాట 4 వ గొర్చురుగారు తెలిపిరి.

విదేశ వార్తలు

లాసేను మహాసభ

ఇస్మిటు గారి ఏడుమరతులు

టర్కీవారికి మిత్రమండలికి

రాజీ కొంతవరకు కుదిరినది.

లీక్చర్ డిక్షనరీ 9:—నిన్నటి బిజ్జు లాసేను మహాసభలో మొదటి కమిషనరువారు జలసభలకు పాడు విషయమై మరల కొంత కామలామిచిరి. మహాసభకు వచ్చిన ఏ ఇకర్యచేతులను తమ ప్రధానగరమును కాపాడుకొను అధికారము తొలగింపబడలేదని ఇస్మిటు పాసాగారు ఇతర టర్కీప్రతినిధులు చెప్పిరి. మొదటిసారిను బ్యాన్టీల కరిసర ములయందుండే తేజములు యాధ్యక్షునకు గడంగిన జలసందుల ఆగ్రహము వారికి మిగుల లాభకరముగ నుండగలదు.

వర్తక వాద విషయమై ఎట్టి నిష్పాదము అందెగూడ దను మిత్రమండలివారి సలహాను టర్కీప్రతినిధులు అంగీకరించిరి.

టర్కీ కొర్రు మరతులు

టర్కీ ప్రతినిధి యీ క్రింది కలహలను నూచించె: ఎవ రైనను మాత్రాత్ ఆగ్రహముకొనటకు మీరేలేదే 3లంధు లను మార్కోరా సముద్రమున తగు విధమున కాపాడకలెను. బ్యాన్టీ ప్రవేశము వానికదగిన విషయమై కొన్ని నిష్పాదముల తేర్చుకలెను. ఆ తర్వాతను వర్తకమున రక్షించుటకై కొంత సేన నుంజలెను.

ఇస్మిటుగారి 7 మరతులు

మిత్రమండలివారి సలహాలపై ఇస్మిటుపాసాగా రీక్రింది మరతులను జేరిరి. 1. సేలను తీసివేయవలయుమై ఆలోచించ వలసినపుడు జలసభలలో మార్కోరా సముద్రమునాడ జేరి యున్నట్లు పరిశీలించగలడు. 2. ప్రేను ఆంటాలియాలకు రైల్వేమార్గము ముఖ్యమైనది కనుక బాస్టానునందు సేకలలేకుండు నట్లు చేయగలడు. 3. సేకలందెగూడదని నిర్ణయించిన ప్రతేజము లందు సేకలరాకపోకలను సేపి. చగూడదు. 4. మార్కోరా సము ద్రమున రక్షించుటకై కాన్స్టాంటినోపిలనందును జలసంఘట ప్రతేజమునందును టర్కీవారు వానికదగిన సలహా అవసర ము. 5. అసేనలందెగూడ నిర్ణయించబడిన ప్రతేజము లతివిస్తాముగ నున్నది. (6) దార్దనెల్లు ముఖ్యమైన కరతల యన్న గా లుగు ద్వీపములలో పాతాప్రేను, టెనిడాను, ఇంబ్రాను ద్వీప ములు టర్కీ కరిపాలమునకు లోబడియుండవలెను. లేన్నాను ద్వీపము స్వాతంత్ర్యము గలిగియుండవలెను. (7) ఇతరు లెవ్వ రను ఆకస్మికముగ దండెత్తి వచ్చుటకు వీలులేకుండునట్లు గాలిపోలి వెనక్కులా రక్షింపబడవలెను.

కర్జును ప్రభువుగారి ప్రత్యుత్తరము

కొన్ని ప్రతేజములందు సేన లుండవలెదనను నూత్రమును వర్తక వాద విషయమై నిష్పాదము అందెగూడ దనుటయును, వర్తకనియతమును నిర్ణయించుటకై అంతర్జాతీయ విచారణ సంఘము కొకటిని నియమించవలయు ననుటయును టర్కీ ప్రతి నిధులు అంగీకరించినందున కర్జును ప్రభువుగారు సంతసించిరి. ఇస్మిటుగారి మరతులవిషయమై ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు 1, 5, 7 మరతులను టర్కీ మిత్రమండలి అనుభవజ్ఞులు కలసి స్నేహ భావముతో, పరిష్కరించుకొనవలయు ననియు, రెండవమరతు విషయమై కొంతవరకు అంగీకరింపవచ్చు ననియు ప్రభువుగారు చెప్పిరి. ఇస్మిటుగారు కొరెన 4 వ మరతుపై మోట్లానును సం ధిప్రమునందు చేప్పవలసిన సైనిక వానికవరతును నిర్ణయించ వలసినపుడు యీ సమస్య పరిష్కరింపబడునని వీరు చెప్పిరి. లేన్నాను ద్వీపమునకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చిన సోమొథ్రేను ద్వీప మును టర్కీవారికేము చేయుటకు మిత్రమండలివారి అంగీకరిం చినయు టెనిడాను ఇంబ్రాను ద్వీపముల విషయమై ప్రస్తుత సేమియు, చెప్పటకు వీలులేదనియు, కర్జును ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

టర్కీ వారికి కొన్ని సౌకర్యములు

లీక్చర్, డిసెంబరు 10:— లాసేను మహాసభయందుండే వివరములలో పరిష్కరింపబడిన కార్యక్రమము తుధనూచ కముగను సంక్రమికమును నున్నదని పలువురు అంగీకరించు చున్నారు. జలసంఘట స్వాతంత్ర్య విషయములు మిత్రమండలి వారు టర్కీప్రతినిధులు కొరెన కొన్ని మరతుల నంగీకరించిరి.

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసు మహిళావధమనభ

ఈ నెల ౧౭ ది ఆదివారము

అధ్యక్షురాలు: ప్రకాశం పంతులు గారి సతీమణి
స్త్రీలందరు తప్పక దయచేయవార్ధితులు

టర్కీవారికిని, మిత్రమండలివారికిని రాజీతురుకుట సాధ్య మని ప్రతిపాదించినట్లు ఆర్థిపాపముచున్నాడు. కర్జునుప్రభు వుగా రంగబించిన సమాధానపూర్వకముగ వైఖరియే ఇందులకు కావలసిన ప్రతినిధు లర్థిపాపముచున్నాడు.

కొన్ని అధ్యంతరములు

అయినను మహాసభ సక్రమముగ నెరవేరుటకు కొన్ని అధ్యంతరము లున్నవి. టర్కీ అప్పలు, టర్కీ మండలి విజేత అర్థిక ప్రతినిధుల విషయమై ఆలోచించుటకై ఏర్పరుపబడిన సంఘ మునందు రహస్య ప్రతినిధి ముందవలయు నని రహస్యప్రతినిధి కొరెన. టర్కీ సలహా దించిన ప్రతినిధులనునందును రషియా వారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట అవసరమనియు అట్లయిన కార్యక్రమము కొనసాగుట దుష్కరమనియు కర్జును ప్రభువు గారుగట్టిక చెప్పిరి.

ఇస్మిటు పాసావైఖరి

లండను, డిసెంబరు 9:—మాంచెట్టరు గార్జును లాసేను విజేతకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—కొన్ని విషయములందు ఇస్మిటు పాసాగారు రాజీతురుకుట అంగీకరించిరి. ఆకస్మిక ఇతర సేన ఆగ్రహించుకొనవలెద ప్రత్యేకము లుండవచ్చు ననియు, బ్యాన్టీ సేనందు సేనలు ప్రవేశించువిషయమై నిష్పాదములేర్పాచ వలయుననియు టర్కీవారు కొరియుండిరి. ఈవిషయమై కొంత కరకు టర్కీవారు మిత్రమండలివారి కొరికలను అంగీకరించెద రని తెలియుచున్నది. వర్తక వాద విషయమై సాధారణ సమయములందు ఎట్టి నిష్పాదము లుండవలెదనియు యాధ్యక్ష ము యములందు మాత్రము కావలను కొధించుటకు టర్కీవారికి అధికార ముండవలయుననియు ఇస్మిటుగారు కొరుచున్నారు.

టర్కీవారి కట్టుదల

లాసేను, డిసెంబరు 9:—అట్టోమాను యుజముల విషయము నందును జలసంఘట విషయమై మిత్రమండలి వారు నూచించిన వానిక సైనిక ఏర్పాటుల విషయమునందును ఉపసంఘములు విచారణ కలుపుచున్నది. టర్కీప్రతినిధులు తమకట్టుదల వదలక యుండుటచే యీవిషయములందు సమాధానము దేరుకుట క వ్యమకమున్నది.

డాక్టరు అడ్డుంటే గారు

కాన్స్టాంటినోపిలు, డిసెంబరు, 10:—రా ఫటు పాసాగారి సానమున కాన్స్టాంటి నోపిలనందు తమ ప్రతి నిధిగ ముందుటకు అంగీకార జాతీయద్ద సభవారు డాక్టరు అడ్డుంటే గారిని నియమించిరి. రఫటుపాసాగారు ప్రేనుకు కలెదరు.

జెనరలు హరింగుటనుగారు కలీఫా సందర్శించుట

జెనరలు హరింగుటనుగారు కలీఫాగారిని సందర్శించి వారితో కొంతకాలము మాట్లాడిరి. రాజకీయ కమగు సందర్భ నము లేదనియు, స్నేహభావముతో జెనరలుగారు కలీఫాను సంద ర్శించె ననియు తెలియుచున్నది.

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

జర్జుని సలహాలను మిత్రమండలివారు నిరాకరించుట లండను, డిసెంబరు 9:—ప్రధానామాత్యులకు బోస రులా, పాయింకేరు, స్పిన్నరు ముసలొని యం. ధ్యూనిసు గార్లు నేటిదినిము డొనింగువీధిలో సమావేశ మయ్యెదరు. జర్జునివారి నూచలను తెలియచెప్పటకై వారి జర్జునుగారు లండనుచేరి యున్నాడు. మొదటిదినిము ప్రధానామాత్యులు సమావేశమై వ్యవహారముల విషయమై పరస్పరము తమఆర్థిపాపములను తిలకికొనిరి.

లండను, డిసెంబరు, 10:—నేటిదినిము ఉదయము ప్ర ధానామాత్యులు సార్వభౌముని సందర్శించుటకై కల్గియుండిరి. మధ్యాహ్నము రి గంటలకు పంతులు మరల సమావేశమయ్యె దరు.

జర్జుని వారి సలహాలు

లండను, డిసెంబరు 10:—జర్జునివారు ప్రధానామా త్యుల కొనగిన వ్యతమునందలి ముఖ్యాంశములను రూటరు తెలి యజేయుచున్నాడు.—నవంబరు 14 వ తేదిన జర్జునివారు ప్ర

కటిందిక వ్యతము ననుసరించి మార్గము విలువను పీకవరది ఆధి కపత్తితులను చక్క పెట్టుటకు జర్జునివారు ప్రయత్నించిరి ఇందులకు విజేతులనుండియు తమజేతులనుండియు యుగా ము పుచ్చుకొనెదరు. రెండుసంవత్సరములు గడదినవిమ్మట 5 సంవత్సరములోపుగ యీఅప్పులు తిరుగ ఇచ్చివే యుదను.

జర్జునివారు రి కల మిగిలినను ముందుల అప్పుపుచ్చు కొనుట కుద్దేకొనుచు మిత్రమండలివారిని కొరుచున్నారని బెల్జి కామునండి వార్త వచ్చుచున్నది. జర్జునివారు తమజేతుల నంతే అప్పుగ పుచ్చుకొనుభవములో సగము నవ్వవహరములకు వినియోగించుటకు ననియు మిగిలినసగము మార్కు విలువను పీ కవరచుటకై వినియోగించుటకు ననియు తెలియుచున్నది.

జర్జునిసలహాలు నిరాకరింపబడుట

లండను, డిసెంబరు 10:—నిన్నరు ముసలొనిగారు రూటరు ప్రతినిధితో ముచ్చటిం చుచు జర్జుని వారి సలహాల నిరాకరించు విషయమై మిత్రమండలి మంత్రులయందు భేదాభిప్రాయములేదని చెప్పిరి. మిత్రమండలివారు పులు తెగించి నవ్వవహరముల మొత్తములను తగ్గించుటకును కొన్ని సలహాల ను స్పిన్నరు ముసలొని గారు నూచించిరి.

ఒక క్లిష్ట సమస్య

అబ్దుల్లా విజేతుకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బోసరులాగారు కరివ్కరింపవలసిన సమస్య అతిక్లిష్టమై యుం డెను. ప్రాన్సుమైతి విడనాడుటయు లేక బరోపాధిండుమునకు అనగము వాటిల్లునట్లు చేయుటయు ఆను రెండు ప్రశ్నలు ఎదు రొగ్గనవలసినవి. నవ్వవహరముల సమస్య నాలుగు సంవ త్సరముల నుండి క్లిష్టముగ మూరు చుండెను నిన్నటిదినిము జరిగినసభలో యీవిషయమై భేదాభి ప్రాయములు ప్రబలకుండుట కంతోపకరమగు విషయము. నవ్వ వహరముల విషయమై ఇంగ్లీషువారు ప్రెంచి అరికె. అనుకూల ముగనన్న లాసేను మహాసభయందు ప్రెంచివారు ఇంగ్లీషువారి కనుకూలముగ ప్రవర్తించెదరని కొన్ని ప్రెంచివార్తాపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

డాక్టరు వాస్సునగారికి బోలెపీను ప్రోజు ఇచ్చబడినది. పోలండు రిపబ్లికనుకు విజేతాంగముత్రి యగు యం నరటావిట్టగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

క్రీస్ మన్ కెలపు

డిసెంబరు 22వ తేదీ పబ్లిక్ సెలవుదినముగ వైస్రాయి గారు నిర్ణయించుట

క్రీస్ మన్ కోజు ఆదివారము వచ్చుటచే వైస్రాయిగారు సోగ్షియలిస్ట్ స్ట్రీమెంట్సు కాసనము ప్రకారము డిసెంబరు 22 వ తేదీని పబ్లిక్ సెలవుదినముగా నిర్ణయించిరి.

బర్మాండువారలు

విప్లవకారుల వైఖరి

లీక్చర్, డిసెంబరు 10:—బర్మాండు క్రీస్టేటు సెనేటరీయో జము సంపూర్ణమైనది. చేంబరువారు 80 మంది సభ్యుల నెన్ను కొనెదరు. అధ్యక్షులగు కాన్సేపుగారు మరి 80 మంది సభ్యు లను సేర్కొనెదరు. అందుము సెనేటు సభ్యులను నలుపుగా స్త్రీలున్నాడు. కాన్సేపుగారు సాధ్యమగు సతీమణి వీరిలో కొంద్రుగ నున్నది.

విప్లవకారుల ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు విప్లవకారు లె.త మాత్రము భయపడలేదనియు, పరిసాధించుట అంత ముందుకుట జేకమునకు కాంతి యుండదనియు విప్లవకారులు ప్రకటించు చున్నారు. ఇది డిసెంబరుగారి ప్రకటనల తోచుచున్నది. ఇట్లే ప్రకటనలు క్రమము అప్పుకొరకటింపబడుచున్నది. పూరు ప్రక టించుచున్నాలో ఎట్లు ప్రకటించబడుచున్నావో ఎరికిని తెలియదు.

ఉత్తర బర్మాండు గవర్నరు

అలర్బాగిను మ్యూకు గారు ఉత్తర బర్మాండు గవర్నరుగ నియమింపబడిరి.

జూబులు

కాళిదాసగ్రంథాలయము - తెలంగాణ

ఈ గ్రంథాలయమును దిశంబర 9 తేది నుండి 20 తేదికి మార్చబడినది. "గ్రంథాలయముల కల్పవృక్షము" గూర్చి వ్యాసముని వ్రాయువాడు శాతవాహన 5 తేదికిగా ముద్రాపత్రములు పంపవలసిన దని నిర్ణయించుటకు ఈ ప్రతిలో నిదర్శనము ప్రకటించియుంటిమి. తదుపరి గ్రంథాలయము 15 తేదికి మార్చబడవలసింది.

కార్యదర్శి, శివల సుబ్బారావు.

శ్రీ శారదా సమాజము - అనంతరము

1-12-22 తేదీన ఈ సమాజమునకు బాలికలకు సంస్కృతము నేర్పబడె నొక కార్యక్రమ ప్రారంభింపబడినది. ప్రతి దినము సాయంత్రము 4 1/2 మొదలు 5 1/2 గంటలవరకు జరుగుచున్నది. ఇందు కొక ఉపాధ్యాయుని కేతన మిచ్చి నేర్పరచియున్నారు. ఈ సమాజమువారి ముఖ్యద్దేశములలో నొకటి శ్రీ విద్యాభివృద్ధి, ఇక్ష్వాకులకు ముఖ్యసోదర సోదరిమణులు బాలికల న.పి శ్రీవిద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడ ప్రార్థనలు.

యన్. వి. విశానాక్షి సుందరమ్మ

కార్యదర్శిని

నెల్లూరుమండల ప్రాథమిక పాఠశాలయల

ద్వితీయముహూర్తము.

ఈ గ్రంథ నెల్లూరుమండల 1922 సం॥ దిసంబరము 27, 28 తేదీల పురసాధమునందు జరుగును.

వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాల పాఠశాలయలను, నెల్లూరు ద్వితీయ పురసాధమున కొన్ని సభ్యులు నగు మ.రా. శ్రీ. య.కె. శింగరాచార్యులుగారు, అధ్యక్షత వహించెదరు.

ఈ సభయందు ఉపాధ్యాయుల శ్రేయోభివృద్ధికాయకములగు విషయైక చర్యలుగా, వివిధ తీర్మానములు పరిశాలకులకు నిశ్చయపడును. కావున ముఖ్యముగా నెల్లూరు మండలమునందలి బోర్డు గ్రాంటు పాఠశాలల ఉపాధ్యాయులను ఉపాధ్యాయులను యీ సభకు విచ్చేసి సభ జయప్రథముగా నెలకొల్పి ప్రార్థింతులు. ప్రతి ఉపాధ్యాయులను సాధ్యమయినంత త్వరలో అవసరసభలు గావించి మండలసభలో తీర్మానములను జెట్టు విషయములను చర్చించుకొని నడత తీర్మానములను ఈ నెల 25 తేది లోగా కార్యదర్శులకు చేరుజ్ఞులు చేయుట నిశ్చయము, సంఘము ఒకటికి కనీసము ఇద్దరు ప్రతినిధులకు తక్కువ గాకుండా పంపవలసినదిగా విన్నవించుచున్నాను.

కొవ్వోలు రంగయ్య,

అధ్యక్షసంఘాధ్యక్షుడు.

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ సంఘము

గయాకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధులు

గయాకాంగ్రెసుకు జరుగునున్న దేశీయమహాసభకు యీజిల్లా తరపున ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధుల జాబితా:

- (1) శ్రీయుత మేనకూరు వారిశివరాజుగారు
- (2) మొగిలి రామకృష్ణుడు కెట్టిగారు
- (3) శేబూరు సుబ్బారామిరెడ్డిగారు
- (4) బెలూరు మండల రామరెడ్డిగారు
- (5) కొడూరు లింగారెడ్డిగారు
- (6) దామవూరు శేషారెడ్డిగారు
- (7) సత్తిరాజు కృష్ణలాలంగారు
- (8) బొమ్మా శేషారెడ్డిగారు
- (9) మేనకూరు వరదారెడ్డిగారు
- (10) టంగుటూరు సుబ్బారెడ్డిగారు
- (11) తిక్కవరపు వెంకట్రెడ్డిగారు
- (12) సి. వి. కృష్ణగారు
- (13) పోలవరపు సుబ్బారామయ్యగారు
- (14) వేదం సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు
- (15) పొణకా వెంకటరెడ్డిగారు
- (16) తూమాటి మల్లారెడ్డిగారు
- (17) నెల్లూరు వెంకట్రామనాథుగారు
- (18) పొణకా కనకమ్మగారు
- (19) కే. య.కె. శేరిగారు
- (20) మాడపూడి నరసింహాచార్యులుగారు
- (21) కే. వి. రాఘవాచార్యులవారు
- (22) జి. పద్మనాభయ్యగారు
- (23) కిన్నెరాజు రాజగోపాలరావుగారు
- (24) పూండ్ల చిన్నకృష్ణారెడ్డిగారు
- (25) శేకభట్ల రంగయ్యగారు
- (26) పొగూరి శివలక్ష్మయ్యగారు
- (27) జిటికేని కల్యాణరావుగారు.

గాడేపల్లి పద్మనాభయ్య,

కార్యదర్శి.

సామ్రాజ్యకావనసభ్యులు గౌరవనీయులైన జయంతి రామయ్యపంతులుగారిలోటి సంభాషణ

గోదావరికృష్ణ జిల్లాలపతమున సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రజాప్రతినిధిగా నన్ను శ్రీపంతులుగారిని దర్శించి రాజకీయ విషయములలో వారిచిట్టప్రాయములు కనుగొనవలెనని మేము తీవ్రతీవ్రధావ్నముగంరికట్ట వారిస్వగ్రామమైన ముత్తేయ్యము కెల్లివామ. మేముజరిగిన కొద్దికాలములో వారిదర్శనము మాకు కాకవూర్చును శ్రీయుత దువూరి వెంకటేశ్వరుగారు (చాలా కాలము మాతాలూకాలపతమున జిల్లాబోర్డులో ప్రజాప్రతినిధిగా ఉన్న సభ్యుడు) వారిలో తమస్వవిషయములో మాట్లాడుటకువచ్చియుండిరి. వారిభయలపరంగ మైన తోడనే శ్రీపంతులుగారు మాకుసావకాశము గలగ జేసిరి. మాసంభాషణంత సువర్ణ వెంకటేశ్వరు గారుమాడ దిగ్గరకుండి మధ్యకధ్యకు కొన్నిప్రశ్నలు పంతులుగారిని అడిగిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

1 ప్రశ్న:— మీరు సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రజాప్రతినిధిగా ప్రవేశించి చేసిన ప్రయత్నములే? అవి ఎంతవరకు కొనసాగినవి?

(అ) ఉ:—అంధ్రవర్ష విద్యాలయమును గూర్చి సామ్రాజ్యకావనసభలో ప్రవేశించినాననియు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమై ప్రయత్నము చేసియుండట ప్రభుత్వమువారు తమసానుభూతిని కనపరచెదమని జవాబుచెప్పిననియు అందువైని రాష్ట్రీయకావనసభలోని తమస్నేహితులకు ఉత్తరములు వ్రాసి ఈవిషయమై నడవసభలో తీర్మానము జరుగుటకు ప్రోత్సాహముచేసినాననియు, అందుకనుకూలముగానే ప్రయత్నములుజరిగి ప్రత్యేకవిశ్వవిద్యాలయము రావైయున్న దనియు

(ఆ) అంధ్రరాష్ట్రమును గురించి సామ్రాజ్యకావనసభలో రా మొకతీర్మాన ముపసాదించినామనియు, అందువిషయమై చాలకృషి చేసి, యుంటివనియు గౌరవనీయులగు విప్లవేటుగారు ఈతీర్మానము రాష్ట్రీయకావనసభలో ఆమోదించిన పిమ్మట సామ్రాజ్యకావనసభలో తిరిగి చర్చించుటకు సావకాశమిచ్చెదమనియు, సమాధానమిచ్చినమాటకు తమతీర్మానముపరంపరించుకొని రాష్ట్రీయకావనసభ్యుల నీ తీర్మానము రాష్ట్రీయకావనసభలో తేవలెనని కోరియుంటి ననియు

(ఇ) భూమిఆక్రమణచట్టమును సవరించవలెనని ఒకబిల్లును ప్రవేశ పెట్టితి ననియు, ఇందుకు ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేకాభిప్రాయము కనపరచి, సభ్యులయొక్క అభిప్రాయమునకు పంపి రనియు, చాలమందినద్దరుండి అభిప్రాయములు వచ్చినవనియు రాబోవుదీర్ఘమువేళములో ఈవిషయమైచర్చవచ్చునని నెలవిచ్చిరి

(2) దేశములోని ప్రజాసామాన్యమును వృద్ధిలోనికి తీసికొనివచ్చుటకు సామ్రాజ్యకావనసభ ఎంతవరకు తోడ్పడినది?

(అ) ఉ:—ఇంచితేవుకమిటి, ఫిస్కల్-కమిటీ, వచ్చిమోతరరాష్ట్రములను తీసిపంజాబులో కలుపుటకుకొంచి కిన్షానుయ్యగారి తీర్మానమువై ఏర్పాటైన కమిటీ, నగయిరాకమిటీలు ఈకావనసభలకు నే ఏర్పాటై వనియు,

(ఆ) ఈద్రవాదుల కౌసలము, రొలటుపట్టము, ప్రి పసివులాను, నగయిరా కొన్ని చట్టములు ఈసామ్రాజ్య కావనసభల నే కొట్టివేయుబడినవనియు,

(ఇ) గవర్నరు మెంటువారి ఖర్చులోనుంచి 100కి 5 రూ॥లు నొప్పి కొట్టటాపాయలు కల్పించెదని ఈ సభవారు కోరగా గవర్నరు మెంటువారు అంగీకరించినయి

(ఈ) ఈసంఘము విధించిన హెచ్చుపన్నులలో ఉప్పు విషయమును ప్రభుత్వమువారి యిష్టానుసారము మెల్లచేయుటం దగా ఈ సభవారు ఆవునిలచేసినారనియు,

(ఉ) యక్ష్మములు దూర్చి విశేషమునుండి కష్ట బట్టలమీద ఎక్కువచేసి హిందూదేశములోని యంతయులమీద తియారగు బట్టలమీద పన్ను తగ్గించినది ఈకావనసభయేననియు,

(ఊ) తలపట్టము ప్రజాసంకూలముగా సవరింపబడిన దనియు నెలవిచ్చినారు ఈజవాబులవై దువూరి వెంకటేశ్వరు గారు ఈకొన్నిప్రశ్నలు అడిగినారు.

(1) రామనెలవిచ్చిన కమిటీలకు ఎంతఖర్చు అయినది? వాటివ్యవసాన మేమి?

ఉ:—కమిటీలకు చాలాపామ్మ ఖర్చుఅయినది. వాటి లెక్క బాధ్యమగలిగితే అంగకవచ్చును. వాటిరహస్య యంతయు తెలు

(2) ప్రత్యేక బిల్లుములు కల్పించు 10, 14, 15, 16 ప్రభుత్వమువారు విచ్చలవిడిగా ఉపయోగించుటలేదా?

ఉ:—కాంగ్రెస్ రాజకీయసభ్యులకు ఈవిషయమై క్షయమున్నది నేను పూర్తిగా తెలిసికొనబోవుటకల్ల నా అభిప్రాయమేమియు చెప్పలేమనిరి.

(3) ప్రభుత్వము తిహాల చార్జిలు ఎక్కువయినదిగా విడి విషయమై తమఅభిప్రాయ మేమి?

ఉ:—ఈవిషయము సామ్రాజ్య కావనసభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు హెచ్చుతేటుకు వ్యతిరేకముగా తమ అభిప్రాయములనియవలెనని హెచ్చుమందినిశ్చయించుకొంటిమనియు కాని క్లాక్కుదొరగారు (జైరక్టరుజెఫ్ ఫోస్టర్ జెఫ్) తేటు వృద్ధిచేయుటకు చెప్పి కాణములు అనుకు నిచ్చినందున అందులకంగీకరింపవలసియు చెప్పుచు ఆసమయములో క్లాక్కు దొరగారు కానించిన ఉపవాదమును మాకుచదివి వినిపించిరి. తదుపరి వెంకటేశ్వరుగారు ప్రశ్నించిరి.

(2) ఈపన్ను వృద్ధిచేయుటకు అవసరము ఏమి కల్గింది?

(ఆ) ప్రభుత్వవ్యయము అనుటబట్టి.

(4) ప్రభుత్వవ్యయము ఏల కల్గించుటకు ప్రయత్నము చేయలేదు?

ఉ:—చాలాప్రయత్నములు చేసినాము. ఎండులో కల్గింతుట అవకాశము తెలియనందున ఇంచితేవుకమిటి ఏర్పాటుచేయుటకు కారణ మైనదని చెప్పిరి.

(5) ఈఇంచితేవు కమిటీకి నైసికవ్యయము కల్గించుటకు అధికారము గలదా? ఉన్నదనియే తమ అభిప్రాయ మనిరి

(6) పోస్టల్-రేటులు హెచ్చుచేసినపుడు క్లాక్కుదొరగారు మీకు ఇంగ్లండునీతిగతులు అవసరముగా చెప్పినారు. దా నైసికవ్యయ విషయములో ఇంగ్లండురాబడిగా ఇంగ్లండులో చేసెడి అవలంబిఖర్చుప్రకారము హిందూదేశముమాడ ఖర్చుచేయక ఇంకాయారాబడిలో సగముకంటె యెక్కువ నైసికవ్యయము చేయుట వ్యయమేనా?

ఉ:—ఇండియా రాబడిలో సగముకంటె నెక్కువనైసిక వ్యయమగు చున్నదని వదే అభిప్రాయము పొరబాటినది, ప్రజలు ఆదాయములో సామ్రాజ్యకావన మొక్కటియే చూచుచున్నారు. కానిరాష్ట్రీయభాగము కల్పబడలేదనియు, ఇంగ్లండులోరాష్ట్రీయఅదాయమని సామ్రాజ్యఅదాయమని విభాగము లేకపోవుటకల్ల మొత్తము దేశాదాయము నుచేపారు దామాసా ఖర్చుచూచుచున్నారనియు, నెలవిచ్చిరి. ఆప్రకారము మనము కూడ చూచినయెడల తగ్గనియు ఈఖర్చువిషయములో సరిపాద్ధిప్రాంతములోని వజీరుస్తామందు నైస్యమును కల్గించువిషయములో కొంతప్రయత్నము జరుగుచున్న దనియు, అది కల్గించినయెడల కొన్ని కొట్టరాపాయలు నైసికఖర్చునుండి కట్టగలదని నెలవిచ్చిరి.

(IV) మీఆనుభవమునుబట్టి కావనసభలో ప్రవేశించి ప్రతిష్టంభనలు జేయమనియో, లేక పూర్తిగా బహిష్కరింపమనియో?

ఉ:—బహిష్కరించకూడదు, ప్రతిష్టంభనలు జేయకూడదనియు, మాలవ్యాగారి అభిప్రాయములోనివాదననియు చెప్పిరి.

(V) పంజాబు దేశమందు ఆకాలికెక్కులకును ప్రభుత్వమునకును జరుగుచున్న సంఘర్షణ విషయములో తమ అభిప్రాయ మేమి?

ఉ:—ఆకాలికెక్కులవరకు చాల అన్యాయనియు మనకు అనుభవములో ఉన్నభూములను ఆకాలిలు బలవంతులుగా స్వాధీనము చేసికొనుటకు ప్రయత్నము చేసినమాటకు, ప్రభుత్వమువారు కలుగజేసికొనుటకు కారణమైనదనియునదిరి.

య.వెం॥ (7) వ్యామవాద్యము లెవలైనను జయపజయము లెవరి?

ఉ:—ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోయి రని చెప్పకతప్పదు. VI ఖద్దరు దేశమునకు అధికముగాని రాజకీయముగా గాని తోడ్పడునా?

ఉ:—దేశమందు పనిలేనివారికి కొంతపనికిల్పించి కొంత అధికముగా తోడ్పడేమాట నిజమే కాని విశేషిబట్టు మన దేశమునకురాకుండగా ఆతరెన్నోమో యంత్రసహాయమున బట్టు ఇక్కడ తయారుచేసి అపలముగాని ఖద్దరుకల్ల అవలెమని తమ నిశ్చితాభిప్రాయ మని కలికి.

య॥ (1) మిల్లుబట్టు తేనెపుడు ఖద్దరు దేశపలకు కావలసినంత తయారై యుండెడిదికా, ఇప్పుడు ఎందుకు తగినంత సిద్ధముకాదు?

ఉ:—ఇప్పుడు గంగకర ప్రపంచమున వ్యాపించినకొలది ఎక్కువబట్టు వాడుటకు ప్రజలు అలవాటుపడియుండిరియు యంత్రసహాయమున బట్టుతయారైనవో సమృద్ధిగా ప్రజలకు వస్త్రములు ఉండునని తమకు దృఢభక్తివ్యమున్నయిల క్యక్తము చేసిరి.

ఇప్పటికే రాత్రి గం 7 లయినందున ఇంకటితో సంతాపము ముగించితిమి.

పుల్లెటికుర్రు } వక్కలంక వీరభద్రశర్మ
5-12-22 } మల్లాది దక్షిణామూర్తి.

_____

అమృతాంజనము

వాయుప్రసౌఖ్యము వజ్రముదము

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పండుభాషచీటిమాచికొనినమోసముగలుగుడు

తలనొప్పుల మాన్పును,

వాయుప్రసౌఖ్య బాపును,

సాంధ్యప్రసౌఖ్యల బారదోలును,

పోట్లపోగొట్టును.

జ్వరకుల భేదించును

వాపుల మాపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును

మరదను తొలగించును

అమృతాంజనము

మిటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము

తేలుబాధను తీసివేయును

వేలకు వేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జిక చాల మంచిమందులో తయారు చేయబడి అనేక పుండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సాగులు దీని రచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్ల పోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము బ్రవించుచుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పడ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తుల నూనెగల సీ|| 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రము జేయు విద్యార్థులు, ప్రియ, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహిలావణ్యములకు ప్రాసంగిక కురులను తెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము దీపోబొంబాయి లేక నుదరాను.

వెంటుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుర్బలతో కూడి రాకమునకు కర్మకరుడు. దుర్బలమును వెంటుకలు పెట్టెయెడల వెంటుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రానియ్యవద్దు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది విజృంభణ చేయబడినది.

వెంటుకలు పెట్టి లోగ నున్నను, లోలో మాండ్ల మున్నును, యిది విద్యవధము.

వెంటుకలు చిట్టలు గాని, గరుగు గాని యుండదు.

దీని వెంటుకలు వరల యెత్తుచే పెట్టెనమున గల్గి వట్టు కలి నుండి వెరయించుండును.

ఈ లోబాసే దీనిని పరిశీలించి చూడును.

వెంటుకలు యెట్లు పుట్టి యగునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తలనొప్పి నిన్ను కర్మకర్మమైనది జేయును.

వెల డబ్బీ 1-కి 50 పూసాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.

అన్ని లోబాసే ఈ గ్రంథ తెలుగునాటి ప్రకారము ఇక్కడనుండును.

ఇది మందులమొగ్గా రంధ్రమునందు, నరకులందు

పాతవర్షము గూడ పోరును, తేలున్న,

దీనిని చూడండి.

అంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్

కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నామిక్, బొంబాయి.

సర్వవృద్ధిక సంజీవిని (రిజిస్టర్)

తేలువట్టిన తక్షణమే ఈ ఔషధమున నాడిన విషమును తీసివేయటముగాక బాధ ను భూరిగా పోగొట్టును. వెల పాకలు రు. 0.8-0 పోట్ల 0.6-0, 4 పాకలు కొను వారికి పోట్ల 0.4-0. 1 డబ్బీ పోట్ల 0.6-0. పోట్ల 0.4-0.

చిరునామ: రాజలక్ష్మీ కంపెనీ,

(1) నెం. 44 నంబలయ్యగారి పేరి, మద్రాసు

5 నిమిషములలో గుణము

లోకప్రఖ్యాతి చెందిన టాస్మిక్ గారి సెయింటిఫిక్, జేమానానాటి ఎల్ల పోట్ల యందును, అనావృత్తములైన రోమము లను ఎత్తివేయు 5 నిమిషములలో గుణము ధరులు 1-కి 1-0-0. అమరావతి ఏజన్సీ పార్కు-టవున్ మద్రాసు

ముఖ్య గమనింపు (2242)

తొమ్మిదివారములు

(2) కాశీపట్టణమునందు, దుర్గా మెడికల్ సుపువారి నులెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తించుచును.

నెపాల్ 14-5-22

రాజానరేంద్ర నాథ్ జంగ్ ఆఫ్ నెపాల్

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

మొదట అనుభవసిద్ధముగు 600 చికిత్సలను తెలుపు సంగ్రహము ప్రతియింట నుండగలది అందవచ్చేయదగిన మయము 1కి 1-4-0

(2) వి. పి. 0-6-0

ఆరోగ్యదర్శనము: వ్యాధులను రాకుండా కాపాడు కొను మార్గములను చూపించును, తప్పుక వదుల దగ్గిది 1కి 0-6-0 వి. పి. 0-4-0

ఆయుర్వేదచరిత్ర: ఆరోగ్య, వైద్య, కారక, నిధాన కర్మగుణ, చికిత్స, మొదలగునవి వ్రాయబడు వైద్యపుత్రిక. మారిది యుచితము. చందా రు 2-9-0

తై 8 ని ఏక కాలమును కొరవనారికి 3-12-0 లకు పంపెదము ఆయుర్వేదగ్రంథమందలి, పెరిచేసి. (నెల్లూరు జిల్లా)

రు 500-లు ప్రధమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమానపత్రిక

30-4-23 తేదీని జరుగును.

కడు సులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల కొరకు ఆక్షరజ్ఞానముగల పత్రికవారును ప్రయత్నించుచేయవచ్చును.

ఈ పత్రికకు, శ్రీమంతులు, పురుషులను కూడ దక్షిణాక్షులను చేయవచ్చును ఎవరియిందో వారు కూర్చుండి "జ్యోతిష రహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పత్రిక ప్రకటనలకు సమర్థత ములు వ్రాయవచ్చును. మాకలింగ జ్యోతిషనిలయమునందలి మాజ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొను ప్రతివారును పత్రికకు దక్షిణాక్షులచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో పంపబడుదక్షిణాక్షులు 20-4-23 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాత దక్షిణాక్షులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్వితియబహుమానము రు 250-0-0, తృతీయ బహుమానము రు 116-0-0 ఇట్లున్న 10 బహుమానము లుండును. పత్రిక ప్రచురములు, పత్రికవలనలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగ్యులు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము అనేక మందిచే కొని యాడబడినది. ఒక ప్రతి వెల రు 2-8-0 పుస్తకములకు ఈ దిగువ చిరునామాకు వ్రాసిన, వి. పి. గా పంపబడును.

ప్రకలింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

వనాపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుద్ధము చేయుట యందు శేరన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0 ఇండియా సిబ్బాకండు ఎచ్చటైతెనను రహాలాభాన్ని ఉచితముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావర్కర్

నెం 144 పనపనాడి, బొంబాయి